

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD

ZITTING 2025-2026

Nr. 1

INTEGRAAL VERSLAG

Vergadering van woensdag 17 september 2025

Ochtendvergadering

INHOUD

OPENING VAN DE GEWONE ZITTING 2025-2026

BENOEMING VAN HET BUREAU (R.v.O., art. 3)

TOESPRAAK VAN DE VOORZITTER

MEDEDELINGEN

SAMENGEVOEGDE VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59, 6, B).....

- vraag om uitleg van mevrouw Imane Belguenani aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende het lerarentekort in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel – evaluatie en stand van zaken

- vraag om uitleg de heer Gilles Verstraeten aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de vrt-reportage over basisschool Balder
 - vraag om uitleg van de heer Benjamin Dalle aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende het lerarentekort – impact op de onderwijskwaliteit
- Sprekers: Martine Raets – Gilles Verstraeten – Benjamin Dalle – Emile Luhahi – Ilyas Mouani – Bob De Brabandere – Sven Gatz, collegelid*

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59)

- van de heer Bob De Brabandere aan de heer Sven Gatz, collegelid bevoegd voor Onderwijs en Scholenbouw, betreffende de achteruitgang in het taalbeleid, pedagogisch klimaat en de schoolidentiteit van de Brusselse Nederlandstalige basisscholen

Sprekers: Bob De Brabandere – Sven Gatz, collegelid

- van de heer Mathias Vanden Borre aan mevrouw Ans Persoons, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende de evaluatie van de door de VGC ondersteunde zomerkampen 2025

Sprekers: Mathias Vanden Borre – Benjamin Dalle – Ans Persoons, collegelid

- van de heer Benjamin Dalle aan mevrouw Ans Persoons, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, betreffende openwaterzwemmen in Brussel

Sprekers: Benjamin Dalle – Mathias Vanden Borre – Lotte Stoops – Ans Persoons, collegelid

BIJLAGEN

TREFWOORDENREGISTER

1ste vergadering

Vergadering van woensdag 17 september 2025

OCHTENDVERGADERING

De vergadering wordt om 09.07 uur geopend.

Voorzitter: mevrouw Martine Raets, oudste lid in jaren

De twee jongste aanwezige leden – de heer Gilles Verstraeten en de heer Ilyas Mouani – zijn secretaris.

OPENING VAN DE GEWONE ZITTING 2025-2026

De voorzitter: De Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie komt heden van rechtswege bijeen op grond van artikel 71 van de Bijzondere Wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse Instellingen.

Ik verklaar de gewone zitting 2024-2025 geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

De voorzitter: Mevrouw Imane Belguenani en mevrouw Celia Groothedde zijn verontschuldigd.

BENOEMING VAN HET BUREAU (R.v.O., art. 3)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de benoeming van het Bureau.

Het uittredende Bureau was als volgt samengesteld:

Voorzitter: mevrouw Lotte Stoops

Ondervoorzitter: mevrouw Najima El Arbaoui

Secretarissen: de heer Emile Luhahi, de heer Gilles Verstraeten, mevrouw Martine Raets, mevrouw Sonja Hoylaerts en de heer Pascal Smet.

Ten gevolge van de gewijzigde samenstelling van een fractie verandert de samenstelling van het Bureau. De nieuwe samenstelling is als volgt:

Groen: 1ste en 4de Bureau lid

Team Fouad Ahidar: 2de en 7de Bureau lid

N-VA: 3de Bureau lid

Open Vld: 5de Bureau lid

Vooruit.brussels: 6de Bureau lid

De heer Fouad Ahidar (Team Fouad Ahidar): De heer Ilyas El Omari wordt voorgesteld als secretaris in het Bureau (7de Bureau lid).

De heer Stijn Bex: Mevrouw de voorzitter, ik stel voor de overige leden van het uittredende Bureau opnieuw in hun ambt te bevestigen.

De voorzitter: Wij hebben het voorstel van de heer Fouad Ahidar en de heer Stijn Bex gehoord. Zijn er nog andere voorstellen? (*Nee*)

Conform artikel 10, punt 3 van het Reglement van Orde worden de kandidaten benoemd verklaard indien hun aantal overeenstemt met het aantal toe te kennen ambten.

Daar het aantal kandidaatstellingen voor het Bureau overeenstemt met het aantal toe te wijzen ambten, verklaar ik benoemd:

Voorzitter: mevrouw Lotte Stoops

Ondervoorzitter: mevrouw Najima El Arbaoui

Secretarissen: de heer Emile Luhahi, de heer Gilles Verstraeten, mevrouw Martine Raets, de heer Pascal Smet, de heer Ilyas El Omari.

Het Bureau van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie is aldus samengesteld.

Ik nodig de voorzitter uit om hier plaats te nemen. (*Applaus*)

Voorzitter: mevrouw Lotte Stoops

TOESPRAAK VAN DE VOORZITSTER

De voorzitter: Ik hoop dat jullie allemaal een verkwikkende zomer achter de rug hebben, want we vliegen er weer in. Na het Brusselse Gewest openen wij vandaag het politieke jaar van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Ik ben zeer blij jullie terug te zien in onze vertrouwde plenaire setting. Ik ben minder blij dat het politieke jaar weer van start moet gaan met een College in lopende zaken.

Maar laat me niet te lang stilstaan bij de stilstand. Laat mij alsjeblieft starten met een boodschap van bewondering, dankbaarheid aan onze Diensten van de RVG, de Diensten van de VGC, het N-netwerk, en ook alle Brusselaars die ze bereiken en zelfs Brusselaars die ze niet bereiken, maar die ook elke dag het beste van zichzelf geven om Brussel te laten brusselen.

We hebben het gezien. Dankzij onze geweldige speelpleinwerkers en animatoren beleefden vele Brusselaartjes een onvergetelijke zomer. Dankzij Playcation en andere zomerse initiatieven werden de noden van de buurt omgetoverd tot activiteiten die mensen elkaar deden ontmoeten en zorgden voor verbinding die zelfs tot de winter zal blijven doorleven. En wat gezegd van kinderopvang en onze onderwijsteams, zij die in vaak heel moeilijke omstandigheden weer paraat staan om zoveel liefde en energie te geven aan onze kinderen en

jongeren, hen te N-spireren, te inspireren, te motiveren, elkaar te helpen over al die drempels heen?

Dus laten we met een open blik een voorbeeld nemen aan al die Brusselaars die elke dag oplossingen vinden wanneer het moeilijk gaat en ook wanneer het zelfs niet gaat. Zij zijn niet in lopende zaken. Laten we dit jaar samen werk maken van hoe we die Brusselaars dichter bij onze Raad kunnen brengen.

In plaats van burgers weg te doen lopen, moeten wij proactief op zoek naar hun ideeën, hun oplossingen voor ons N-netwerk. Veel werk aan de winkel. Dus veel moed en doorzettingskracht aan jullie allemaal. Laten we er een goed jaar vol samenwerking van maken. (*Applaus*)

MEDEDELINGEN

De voorzitter: Bij collegebesluit 20242025-0598 van 3 september 2025 sluit het College de gewone zitting 2024-2025 van de Raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie op 16 september 2025.

Overeenkomstig artikel 49, punt 1 van het Reglement van Orde dient het College bij het begin van elke legislatuur, bij het begin van elk zittingsjaar en telkens wanneer het College het nodig acht, een beleidsverklaring in bij de Raad. Dit punt wordt uitgesteld tot na de installatie van het College.

SAMENGEVOEGDE VRAGEN OM UITLEG (R.v.O., art. 59, 6, b)

Het lerarentekort in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel

De voorzitter: Mevrouw Martine Raets zal de schriftelijke vraag van mevrouw Imane Belguenani brengen.

Mevrouw Martine Raets (Open Vld): Voor het zomerreces bezorgde u ons een studie van de VGC over de toestand van het lerarentekort in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Het beeld blijkt daarbij gemengd. Er zijn verschillende positieve evoluties, maar ook hardnekkige pijnpunten.

De evaluatie toont enkele bemoedigende signalen. Brussel slaagt er relatief goed in om zij-instromers en lokale Brusselaars aan te trekken, onder meer via infobeurzen, terugbetaling van studiegeld en een extra opleidingstijd. Het aantal leerkrachten dat in Brussel woont, verdubbelde en het lerarenkorps groeide de voorbije 10 jaar aan met meer dan 500 extra leerkrachten. De leerling-leerkrachtverhouding bleef globaal stabiel, al neemt de werkdruk in het basisonderwijs toe.

Tegelijkertijd zijn er hardnekkige pijnpunten. De groei van het lerarenkorps stagneert de laatste jaren en Brussel kent duidelijk meer vacatures per leerling dan Vlaanderen. Het aandeel leerkrachten zonder bekwaamheidsbewijs stijgt, mede door de instroom van zij-instromers. En vooral: het lerarentekort is in Brussel proportioneel dubbel zo groot als in

Antwerpen of in Gent. Bij de start van het nieuwe schooljaar op 1 september zien we dat scholenkoepels de situatie omschrijven als “*werkbaar maar kwetsbaar*”, met tientallen onvervulde betrekkingen in het basisonderwijs en het secundair onderwijs.

Het toont hoe fragiel de situatie blijft en hoe tekorten zich ook tijdens het schooljaar kunnen verder opstapelen door ziekte, zwangerschappen en vertrek. Daarom werd tijdens een overleg met Brusselse schoolbesturen eind mei 2025 geconcludeerd dat extra maatregelen voor Brussel noodzakelijk zijn.

Voor de VGC werd vooral gepleit voor een verdere intensivering van de lokale aantrekking, bijvoorbeeld via extra infobeurzen en *incentives*, en voor een versterking van de rol van het Ondersteuningscentrum voor Brusselse scholen in crisishulp en begeleiding.

Wil men het lerarentekort op een structurele manier aanpakken, dan moet dit op de eerste plaats gebeuren op het niveau van de Vlaamse Regering. Zo werd er gesteld dat de Vlaamse Regering de unieke Brusselse context expliciet moet erkennen en vertalen in maatregelen zoals een Brusselpremie en dubbele anciënniteitsopbouw. Ook flexibilisering via het omzetten van ambten naar punten en het inzetten van niet-aangewende omkadering als werkmiddelen werd gevraagd. Ook een aanpassing van de opzegtermijnen, de opwaardering van het directieambt, extra middelen voor zij-instromers en een strategie rond onderwijsassistenten kwamen aan bod.

Daarom wil ik u graag de volgende vragen stellen. Hoe verliepen de weken voorafgaand aan de start van het nieuwe schooljaar? Hoe is de eerste schooldag verlopen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel? Welke initiatieven heeft de VGC daarbij concreet moeten ondernemen?

U heeft de studie ook bezorgd aan de Vlaamse minister van Onderwijs. Bent u intussen geïnformeerd over de maatregelen die zij naar aanleiding van de studie zal treffen?

Welke aanbevelingen en maatregelen uit de studie zijn cruciaal om tot duurzame en structurele oplossingen te komen voor het lerarentekort in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel?

Hoe wordt er in Brussel ingezet op het begeleiden en kwalificeren van zij-instromers en van leerkrachten zonder bekwaamheidsbewijs, zodat ook de kwaliteit van het onderwijs gegarandeerd blijft?

Welke stappen zal de VGC de komende jaren zetten, zowel om de Vlaamse Regering blijvend te wijzen op haar verantwoordelijkheden alsook om zelf aanvullende maatregelen te nemen om het lerarentekort in Brussel niet verder te laten escaleren?

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): We hebben in het verleden al gediscussieerd over basisschool Balder en de concrete situatie die daar is ontstaan. Dat verliep wat in abstracto op basis van persberichten, en uiteindelijk ook op basis van het inspectierapport.

Ondertussen hebben we bijna allemaal de *vrt*-serie gezien over de omstandigheden in die school, die toch een aantal dingen verduidelijkt. De serie moet ons ook oproepen om te reflecteren over de situatie van onze scholen in Brussel over het algemeen en over hoe we het concrete probleem van het lerarentekort moeten plaatsen binnen dat kader en binnen die context.

Het lerarentekort is dus geen abstract probleem op zich. Bepaalde factoren spelen erop in. Het lerarentekort dat daaruit ontstaat, maakt die factoren soms nog erger, waardoor bepaalde scholen in een vicieuze cirkel terecht kunnen komen die absoluut doorbroken moet worden. Dat is een gedeelde verantwoordelijkheid.

Het is altijd gemakkelijk te zeggen dat de Vlaamse Regering het moet oplossen. Ze kan werken aan de carrières van de leerkrachten, de statuten enz. Maar wat er in de scholen gebeurt en de omstandigheden waarin leerkrachten hun job doen, is in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van de inrichtende machten, de schoolbesturen en deels ook de directieteam.

De overheid, en in het bijzonder de Vlaamse overheid, heeft daar zelfs heel weinig over te zeggen, omdat er in dit land onderwijsvrijheid is die heel strikt geïnterpreteerd wordt. De overheid kan dus deels in de omkadering voorzien, maar hoe zich dat in concreto in de klas en in de school vertaalt, is de taak van de besturen.

De vrt heeft op 1 september een vierdelige reeks gelanceerd over basisschool Balder in Sint-Gillis. De frustraties bij directie, leerkrachten en ouders over de gang van zaken in de school en het aanhoudende lerarentekort worden in de reeks duidelijk in beeld gebracht. In de laatste aflevering komt de beslissing aan bod om alle klassen van het derde leerjaar vanaf 5 mei te sluiten door een gebrek aan leerkrachten.

Daarover hebben we dus al gediscussieerd. De serie illustreert het een en het ander: de ouders en het schoolteam zijn gefrustreerd over de situatie. De directrice moet het onverdedigbare ten aanzien van die ouders verdedigen, en heeft daar geen keuze in om misschien iets te doen dat meer steek houdt.

Een aantal zaken kwamen aan bod of werden duidelijk in de reportage:

- Kennis van het Nederlands ontbreekt bij veel leerlingen, maar is volgens de leerkrachten primordiaal om de leerstof onder de knie te krijgen, zelfs in een vak als wiskunde. Elke toets is een talige toets, zo zegt men, maar volgens de leerkracht van het zesde leerjaar zijn de leerlingen niet voldoende in staat om een vraag te lezen, te begrijpen en te weten wat ze moeten doen om ze te beantwoorden. De leerkrachten beginnen altijd met goede moed, maar vertrekken keer op keer gedesillusioneerd. De leerkracht van het zesde leerjaar zegt dat ze de leerlingen niet zou mogen laten overgaan naar het middelbaar onderwijs met hun kennis van het Nederlands, omdat ze een vogel voor de kat zullen zijn. Maar wat is nog de juiste keuze? Ze laat ze toch overgaan, en dan zien we wel weer. Zo schuift het probleem jaar na jaar, van klas tot klas, door.
- Er is een groot probleem met discipline en wanorde in de school, ook in de klas van het zesde leerjaar. Een leerkracht spreekt van een pijnlijk gebrek aan respect en een algemene desinteresse bij haar leerlingen. Op een gegeven moment moet de leerkracht de leerlingen duidelijk maken dat ze ontgoocheld is, omdat ze stenen naar de ramen van de leraarskamer hebben gegooid. Tijdens een uitstap barst ze in tranen uit, omdat de leerlingen weeral niet luisteren. Uiteindelijk neemt die leerkracht ontslag. Verder in de reeks is er op een gegeven moment een vechtpartij tussen enkele leerlingen, waarbij de juf tussenbeide komt en daarbij ten val komt, waardoor ze in ziekteverlof gaat. Tot slot is sprake van tal van pesterijen tussen de leerlingen, wat de klassfeer niet ten goede komt. De vraag rijst of er niet meer ondersteuning moet komen, ook over emotioneel management. Dat is trouwens ook een kennisprobleem, maar vormt een andere discussie.

- Er zijn duidelijk problemen met het schoolmanagement. In de serie werkt de directeur halftijds, zowel in Brussel als Brugge. Ook dat roept opnieuw vragen op, omdat het om zo'n moeilijke school gaat. Hij geeft er uitgeblust de brui aan en moet ad hoc vervangen worden door een van de leerkrachten, die zelf al aan het verdrinken is. De onderwijsinspectie merkte in haar verslag van mei op dat verschillende directeurswissels zorgen voor een onaangenaam schoolklimaat en inefficiënte organisatie. In de serie zie je in concreto hoe het er in die school aan toegaat, en dat is eigenlijk schrijnend.

De reeks bevestigt dat er op school veel meer aan de hand is dan louter een lerarentekort, dat geen op zich staand probleem is. We moeten herhalen dat de problemen die in de reeks worden getoond, niet alleen in Brussel voorkomen, maar ook in andere steden. Over een ding mag na het bekijken van de reportage echter geen twijfel bestaan: de absolute focus bij elke leerling moet meer dan ooit op het Nederlands liggen, vanaf de eerste schooldag en doorheen de volledige schoolloopbaan. Nederlands moet de voertaal zijn op school en het bindmiddel tussen alle leerlingen met een verschillende thuistaal. De Vlaamse Regering heeft die boodschap begrepen, maar ook in Brussel moet de VGC die boodschap via het OCB uitdragen.

Erkent u na het bekijken van deze reeks dat we in het Brussels Nederlandstalig onderwijs in de klas voor 100 % moeten inzetten op het Nederlands en een pedagogisch onderwijsmodel met meertalig onderwijs als basisuitgangspunt, zeker voor de meest kwetsbare leerlingen die van thuis uit het Nederlands niet machtig zijn, moeten afwijzen?

Over basisschool Balder: heeft u op 23 mei 2025 gezegd dat GO! Scholengroep Brussel alles in het werk zou stellen om op een goede manier de voortzetting van het aanbod in september te kunnen garanderen. Is dat gelukt? Hoe groot is het lerarentekort? In welke mate moet het OCB nog ondersteuning en hulp bieden? Welke pistes bekijkt u waardoor we de gesloten klassen opnieuw kunnen openen? Hebt u hiervoor samengezeten met de schooldirecties, de scholengroep en het kabinet van Vlaams minister voor Onderwijs Zuhair Demir?

De onderwijsinspectie beval in haar rapport van mei het volgende aan: *“Het bestuur stopt de uitbouw van de school tot een volledige tweestroom en organiseert een afbouw van de capaciteit.”* Dit behoort tot de autonomie van de scholengroep. Heeft GO! Scholengroep Brussel hierover intussen een beslissing genomen?

Dan heb ik nog algemene vragen over het lerarentekort.

De voorzitter: Uw spreektijd is al anderhalve minuut overschreden. Ik raad u aan om uw vragen te plaatsen in Debatrix en na te gaan hoelang ze duren. We beginnen een nieuw jaar. Ik wil heel graag dat alle vragen gesteld worden. Veel sprekers zullen het woord nemen. Het collegelid heeft al uw vragen op voorhand kunnen lezen en zal die beantwoorden.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Zonder uw tussenkomst had ik ze trouwens allemaal gesteld.

De voorzitter: Anders moet u voorzitter worden.

De heer Benjamin Dalle (cd&v): Ik zal een beetje korter zijn, zo winnen we wat tijd.

We weten allang dat er structurele problemen zijn rond personeels- en lerarentekorten in onze scholen. Maar een relatief recent iets is dat verschillende scholen noodgedwongen overschakelen op een ingekorte lesweek. In 17 Brusselse scholen betekent dat concreet dat leerlingen nog maar vier dagen per week les krijgen. Het is een ingreep die niet alleen de leerachterstand dreigt te vergroten, maar ook de onderwijskwaliteit en de kansengelijkheid onder druk zet. Dan spreek ik nog niet over de opvangproblemen voor ouders die daarbij soms komen kijken.

Daarnaast heeft het Vlaams Parlement recent een interessante regeling goedgekeurd, waardoor Brusselse scholen vanaf dit schooljaar alle niet-inge vulde uren kunnen omzetten in punten om extra niet-pedagogische medewerkers aan te werven. Die medewerkers nemen taken op zoals administratie, toezicht en klasmanagement, zodat leerkrachten zich kunnen concentreren op lesgeven. Dat is een stap vooruit, maar tegelijk een symptoom van een structurele crisis: scholen krijgen minder lestijd ingevuld door gediplomeerde leerkrachten, en de maatregelen dreigen onvoldoende te zijn om de kern van het probleem aan te pakken.

Kunt u aangeven uit hoeveel leerkrachten het tekort vandaag bestaat in het basisonderwijs en in het secundair onderwijs?

Hoeveel vragen van crisishulp heeft het OCB sinds de start van het schooljaar gekregen en ingevuld?

Hebt u op regelmatige basis overleg met de Vlaamse minister van Onderwijs over het lerarentekort in Brussel, en stippelt u samen met haar een structureel plan van aanpak uit of wordt er enkel gefocust op crisishulp en dringende hulp?

Hoe beoordeelt het collegelid de impact van de genomen maatregelen, met name de vierdaagse lesweek en de omzetting van niet-inge vulde uren in punten voor extra niet-pedagogische medewerkers?

Welke gevolgen hebben die maatregelen voor de leerprestaties en de onderwijskansen van onze Brusselse leerlingen?

Welke compenserende maatregelen kunnen genomen worden om de onderwijskwaliteit te waarborgen?

Welke rol ziet het collegelid daarbij voor de VGC?

Voorziet het collegelid in bijkomende middelen of projecten om scholen te versterken en de kwaliteit te garanderen?

Hoe voorkomt het collegelid dat sommige van de genomen maatregelen in de nabije toekomst worden teruggedraaid? Ik heb het dan specifiek over de aanwerving van zij-instromers en niet-pedagogische medewerkers, en de invoering van de vierdaagse lesweek.

De heer Emile Luhahi (Groen): Net voor de zomer stelde ik een schriftelijke vraag over leerkrachten die lesgeven zonder pedagogisch diploma. Ik heb de cijfers ontvangen en die tonen aan dat het om een aanzienlijke groep gaat. Dat heeft uiteraard een impact op de kwaliteit van het onderwijs. Wanneer we het lerarentekort bespreken, kijken we vaak alleen naar de openstaande vacatures. Eigenlijk moeten we het aantal leerkrachten zonder

pedagogisch diploma daar nog bij optellen. Dat geeft pas een juist beeld. Het is positief dat mensen zich engageren en een klas overnemen, maar er zijn ook verontrustende aspecten.

Collega Benjamin Dalle heeft al verwezen naar scholen die overschakelen op een vierdaagse lesweek. Wat begon als noodoplossing, dreigt in verschillende scholen de regel te worden. Dat is een rechtstreeks gevolg van het lerarentekort. Veel Brusselse leerkrachten komen uit Vlaanderen. Omdat er ook daar een tekort is, kiezen ze er vaak voor dichterbij huis les te geven.

Dat heeft zware gevolgen voor Brussel. De cijfers tonen aan dat het lerarentekort in Brussel 2 keer zo groot is als in de andere grootsteden van Vlaanderen. Ik heb ook de documentaire over de Balderschool bekeken. Men kan die zien vanuit het perspectief van de leerkracht, maar ook vanuit dat van kinderen en ouders. Voor leerlingen betekent dit dat ze soms 3 of 4 verschillende leerkrachten per schooljaar hebben. Dan is er geen continuïteit en wordt het moeilijk de onderwijsdoelen te behalen. De druk op leerkrachten is bovendien groot. Ze moeten voortdurend inspringen, vaak in een andere klas. Directeurs nemen hun eigen taken niet meer op omdat ze zelf voor de klas moeten staan, soms in 3 verschillende klassen per week. Dat alles vloeit voort uit het lerarentekort, dat in mijn ogen de kern van het probleem is. Hoe zal de VGC ervoor zorgen dat de tijdelijke oplossingen nu structureel worden en dat er duurzame oplossingen komen voor het lerarentekort?

De heer Ilyas Mouani (Vooruit.brussels): We zijn het er allemaal over eens dat de toekomst van onze kinderen en jongeren begint op de schoolbanken. Voldoende - en bij voorkeur gekwalificeerde - leerkrachten zijn daarbij essentieel.

Tijdens een vorige bespreking gaf het collegelid aan dat hij binnenkort zou overleggen met Vlaams minister Zuhail Demir. Hij zou ook de Brusselse koepels ontmoeten en bespreken hoe de wervingscampagnes beter op elkaar afgestemd kunnen worden.

Voor de zomer werd bovendien, op initiatief van onder meer mijn collega Hannelore Goeman, in het Vlaams Parlement een noodmaatregel goedgekeurd. Zoals collega Benjamin Dalle al zei, kunnen Brusselse scholen vanaf 1 september 2025 niet-ingevulde lerarenuren omzetten in punten, zodat directies extra mensen voor niet-pedagogische taken kunnen aanwerven en leerkrachten worden ontlast. In Vlaanderen kan dat pas vanaf 1 oktober 2025 en slechts voor 20 % van de uren.

Heeft het collegelid al overlegd met Vlaams minister Zuhail Demir en wat waren de conclusies?

Op welke manier zullen de koepels in de toekomst samenwerken rond de werving van leerkrachten? Heeft het collegelid al zicht op het gebruik van deze noodmaatregelen in het Brusselse onderwijs?

De heer Bob De Brabandere (Vlaams Belang): De cijfers tonen telkens opnieuw aan hoe dramatisch de situatie in het Brusselse Nederlandstalige onderwijs is. Wat velen intuïtief al weten, staat zwart op wit.

Het Nederlands verdwijnt zienderogen uit onze klassen. Vandaag spreekt 60 % van de Brusselse leerlingen thuis geen Nederlands meer, 10 jaar geleden was dat 54 %. Dat is geen detail, dat is een trend die het fundament van ons Nederlandstalig onderwijs ondergraaft.

Binnen Brussel zijn er duidelijke verschillen. In sommige scholen spreekt 90 % van de leerlingen thuis geen Nederlands, in andere is dat de helft of minder. Wie de Balder-documentaire zag, weet dat het probleem niet alleen het lerarentekort is, maar ook de afwezigheid van orde, structuur, tucht en natuurlijk van het Nederlands zelf.

Die problemen versterken elkaar. Hoe kan een kind iets leren als het de instructies niet begrijpt? Hoe kan een leerkracht lesgeven in een taal die de leerlingen niet beheersen, of in totale chaos? Sommige scholen schakelen over naar een vierdaagse schoolweek. Maar laat ons eerlijk zijn, dat kan toch niet de bedoeling zijn? Het zijn pleisters op een houten been, noodmaatregelen die permanent dreigen te worden.

Zolang het Nederlands niet exclusief en centraal staat in de klas, zal de neerwaartse spiraal versnellen. Het idee van een meertalige utopie draait in de praktijk uit op een geen-talen-dystopie. Dat is nefast voor leerkrachten en voor leerlingen, die een achterstand voor het leven oplopen.

Hoe groot is het lerarentekort vandaag precies?

Klopt het dat de wervingscampagnes onvoldoende opleveren?

Welke ondersteuning krijgen scholen die al naar een vierdaagse schoolweek overschakelden of zelfs klassen sloten?

Herkent u, op basis van de *vrt*-documentaire, dat kwalitatief onderwijs enkel mogelijk is als het Nederlands opnieuw exclusief de voertaal wordt?

Vlaams minister van Onderwijs Zuhal Demir kondigde aparte klassen aan voor leerlingen die onvoldoende Nederlands kennen, vanaf volgend schooljaar. Ik vind dat een goede zaak, maar in Brussel, gezien de rampzalige situatie, is dat een moeilijkere opdracht dan elders. Hoe bereidt u zich daarop voor?

De voorzitter: Dan geef ik nu het woord aan collegelid Sven Gatz. Zoals afgesproken in het Uitgebreid Bureau krijgt hij alle tijd om te antwoorden op deze zeer belangrijke vragen.

Collegelid Sven Gatz: Het is inderdaad een cruciaal debat. Daarom stel ik voor dat we de nodige tijd nemen, ook voor de replieken. Het is ook de reden waarom ik in het begin van de zomer een nota van de administratie heb doorgestuurd die de globale problematiek van het lerarentekort in kaart brengt. Daar staan al een aantal antwoorden in, maar ik zal uiteraard eerst ingaan op de vragen die vandaag gesteld zijn.

Laat ons beginnen bij de start van het schooljaar. De eerste schooldag blijft een belangrijke dag voor duizenden kinderen. Geen enkel kind mag de start van het nieuwe schooljaar missen. Het is van cruciaal belang dat de scholen kunnen beschikken over voldoende leerkrachten. Dat is echter minder evident dan we hopen.

Ik geef u zo meteen de cijfers van het lerarentekort zoals we het nu kennen. Statistisch is dat iets gunstiger dan vorig jaar. Maar een week voor de opening van het nieuwe schooljaar hebben we wel meer signalen gekregen dat er in bepaalde scholen problemen waren. Een gunstige statistiek betekent dus niet dat er op het terrein geen ernstige problemen zijn.

Er was zelfs sprake om een aantal scholen niet te laten starten op 1 september. U mag me daarin ongelijk geven, maar ik ben daar gaan voorliggen. Scholen moeten openblijven, bijna ten koste van alles. Straks zal ik het over de zij-instromers hebben.

Je mag niet vergeten dat er in de laatste week voor de opening van de scholen, nog heel veel kan veranderen. Er zijn er die beslissen om toch naar een andere school te gaan, binnen of buiten Brussel. Met veel creativiteit en veerkracht van iedereen zijn we erin geslaagd om de klassen open te houden. Het gevaar bestond dat er een negental klassen niet zouden openen. Ik bedank daarvoor alle koepels en alle mensen in de scholen.

Voor de helft hebben we een oplossing gevonden doordat mensen zich op het laatste moment kwamen aanmelden als leerkracht. Het Onderwijscentrum Brussel biedt crisishulp zodat ze niet hun normale, ondersteunende taak uitoefenen. Hun mensen gaan dan letterlijk voor de klas staan, zolang het nodig is. Maar dat is een moeilijke uitspraak.

We werken gewoonlijk met vaste blokken van lestijden tussen de vakanties. We evalueren nu de periode tot de herfstvakantie, dan tot de kerstvakantie. Als u met het onderwijs vertrouwd bent, weet u dat er na de herfstvakantie helaas altijd een vrij grote groep mensen uitvalt. We bekijken hoe we dat kunnen opvangen. We monitoren dat van dichtbij, maar het is een fragiel evenwicht. Zorgondersteuners en directies springen vaak in.

Op dit ogenblik is er een tekort van 296 VTE's, op ongeveer 7000. Dat zijn 209 openstaande betrekkingen, 88 niet vervangen langdurig afwezig. Het totale tekort splitsen we op in 215 mensen in het basisonderwijs en 81 in het secundaire onderwijs. U hebt wellicht begrepen dat de zij-instromers iets makkelijker te integreren zijn in het secundair onderwijs voor specifieke vakken. Daar ervaart het basisonderwijs dus meer moeilijkheden.

De situatie is gunstiger dan een jaar geleden, maar we blijven ze monitoren en de volledige analyse hebben we pas eind september. Dit is dus zeker niet het laatste debat hierover, en terecht.

Ik maak ook de kanttekening dat veel leerkrachten niet het vereiste diploma hebben. Uit de meeste recente cijfers van het schooljaar 2023-2024 blijkt dat 59 % van de leerkrachten een bekwaamheidsbewijs heeft, 6 op 10 wel, 4 op tien niet. Dat is een sterke daling in vergelijking met een tiental jaren geleden. In 2016-2017 was het nog 71,9 %.

Maar ik moet kiezen, ik kan niet anders. U hebt het vermogen en de luxe om vragen te stellen, dat is geen enkel probleem. Maar ik moet de antwoorden geven. Wanneer ik dus zij-instromers voor de klas kan hebben, dan verkies ik dat boven de sluiting van een klas. Niet alle zij-instromers voldoen. Er zijn er die blijven, er zijn er veel die niet blijven. We moeten zeker een bepaalde kwaliteit blijven garanderen. Maar zonder de zij-instromers die we de laatste drie jaar hebben aangetrokken, zou u mij totaal andere vragen gesteld hebben. Dat is dus mijn keuze, samen met de scholen en de koepels.

Wat is de stand van zaken op het vlak van acties en aanbevelingen die opgesomd staan in het document dat ik u bezorgd heb? Dat document is collectief tot stand gekomen. In mei 2025 hebben we een overleg gehad met de Brusselse schoolbesturen, zoals we dat regelmatig hebben, ook bilateraal. Uiteraard was de conclusie dat er extra maatregelen op tafel moeten gelegd worden. Vanuit de VGC is er de politiek van zij-instromers, waarover later meer. We proberen die mensen ook zoveel mogelijk persoonlijk op te volgen. Op de administratie van

de VGC is er een consultant voor de zij-instromers. Er zijn de infobeurzen, die weliswaar minder mensen aantrekken dan voorheen want de opkomst stagneert. Straks breng ik ook nog even de financiële *incentives* in herinnering.

Verder is het Onderwijscentrum Brussel zeer goed inzetbaar via crisishulp, waarbij ze zelf voor de klas gaan staan, ondersteunen, analyseren, oplossingen op maat bieden enzovoort. Die mensen zitten niet stil. Daarnaast is er de promotie van het beroep, onze eigen campagnes. Die werken wel degelijk, want we zien dat de vacatures meer bekeken worden. Er zijn ook meer spontane sollicitaties. En het lerarentekort is niet gestegen. Dat is een schamele of schrale troost, maar onze inzet biedt dus toch enig soelaas.

Vervolgens heb ik een zeer aangenaam en hartelijk overleg gehad met de Vlaamse ministers Zuhal Demir en Cielte Van Achter. Ik wacht nog wel op een formeel antwoord van wat er echt staat te gebeuren. Voor het begin van het schooljaar had ik gevraagd dat de omzetting van ambten naar punten bij een tekort van onderwijzend personeel en de omzetting van alle niet-aangewende omkaderings- en werkingsmiddelen kon plaatsvinden. Het is een oud zeer, maar ik had ook gevraagd naar een aanpassing van de opzegtermijn voor tijdelijk aangestelde personeelsleden tot het einde van het schooljaar, zodat men niet in het midden van het schooljaar of met Pasen kan veranderen.

Vlaams minister Zuhal Demir is ingegaan op de eerste vraag. Een aantal vragen wordt dus wel degelijk formeel beantwoord. In de Commissie Onderwijs van het Vlaams Parlement in juli 2025 werd beslist dat de huidige maatregelen voor het omzetten van vacante uren en niet-ingevulde vervangingen worden verlengd. Daarnaast werd specifiek voor Brussel een uitbreiding van deze maatregelen doorgevoerd. De Nederlandstalige scholen in Brussel kunnen zoals gevraagd vanaf 1 september en voor meer dan 20 % vacante uren en niet-ingevulde vervangingen omzetten naar punten. Er is dus vooruitgang.

U kent ook de andere vragen en aanbevelingen: de vraag naar een Brusselpremie en een dubbele anciënniteitsopbouw voor leerkrachten in het NOB; de opwaardering van het directieambt; gerichte middelen voor zij-instromers voor flexibele trajecten, verderzetten of uitbreiden lerarenbonus, inzetten onderwijsassistenten...

De maatregel van de lerarenbonus wordt verlengd tot 31 augustus 2030 en wie vanuit de privésector overstapt naar een knelpuntambt in onderwijs kan tot en met 31 augustus 2030 nog altijd maximaal 15 jaar geldelijke anciënniteit meenemen. Dat heeft goede gevolgen gehad.

Het aanbieden van flexibele trajecten voor zij-instromers maakt deel uit van de engagementsverklaring die het hoger onderwijs afsloot met Vlaams minister Ben Weyts in november 2023. De Vlaamse administratie geeft aan dat de hoger onderwijsinstellingen hierin op dit moment zelf stappen aan het zetten zijn. Ook daar veranderen een aantal dingen.

Uit sommige publieke verklaringen hebt u al afgeleid dat de vraag naar een Brusselpremie en een dubbele anciënniteitsopbouw – ik wik mijn woorden – niet meteen gehoor gevonden hebben bij de Vlaamse Regering.

Vlaams minister Zuhal Demir kondigde in de Commissie voor Onderwijs van juli 2025 ook aan dat de uitwerking van een globaal plan inzake het lerarentekort verdergezet wordt in het najaar, met de bedoeling om tegen eind 2025 een concreet plan klaar te hebben.

De bevoegdheid met betrekking tot de kwaliteit van het onderwijs en de impact van maatregelen zoals de vierdaagse lesweek en de omzetting van niet-ingevulde uren in punten voor extra niet-pedagogisch personeel, ligt bij de Vlaamse Regering. Het is dan ook aan de minister van Onderwijs om te bepalen of en wanneer deze maatregelen teruggedraaid dienen te worden.

Scholen zijn creatief in het opvangen van leerkrachtentekorten, net om te vermijden dat leerlingen te veel onderwijstijd zouden moeten missen. De Brusselse onderwijsnetten waren zelf vragende partij om deze maatregelen mogelijk te maken, om op korte termijn een antwoord te kunnen bieden op de tekorten.

Op dit moment is het College in lopende zaken en worden de acties van de afgelopen legislatuur verdergezet. Het Onderwijscentrum Brussel zet zich samen met de scholen en andere onderwijsondersteunende partners intensief in om de onderwijskwaliteit zo goed mogelijk te waarborgen. Dit doen ze door bij hun reguliere ondersteuning extra aandacht te besteden aan starters en zij-instromers, in te spelen op vastgestelde leerachterstanden, enzomeer.

Het is aan de Vlaamse minister van Onderwijs om te bepalen of en wanneer de maatregelen rond het omzetten van de niet ingevulde uren naar een vierdaagse lesweek worden teruggedraaid. Daarover hebben wij geen zeggenschap. Scholen zijn creatief in het opvangen van leerkrachtentekorten, net om te vermijden dat leerlingen te veel lestijd zouden missen. De Brusselse onderwijsnetten waren zelf vragende partij om deze maatregel mogelijk te maken om op korte termijn een antwoord te kunnen bieden op de tekorten.

We bevinden ons in lopende zaken, dus alle maatregelen worden verdergezet. Het Onderwijscentrum Brussel is er en zet zich in om de hoogste noden te ledigen. Daarnaast probeert het OCB de onderwijsondersteuning in het algemeen te waarborgen. Voor hen is dit niet steeds evident.

De stimulansen voor zij-instromers zijn gekend. We proberen mensen een job in onze scholen te laten combineren met een lerarenopleiding. Wij betalen studiegeld terug wanneer ze aan die opleiding beginnen en we geven een subsidie om hen voor een aantal uren vrij te stellen zonder verlies van wedde. Dit is de lerarenbonus die we samen met de Vlaamse Regering verwezenlijken.

Onlangs vond de achtste infobeurs plaats. Daar komen nog steeds mensen op af. Het blijft zo dat de helft daarvan op korte termijn aan de slag gaat, maar vaker in het secundair dan in het basisonderwijs. Onze consulente zet haar beste beentje voor. Het is goed om te horen dat bij de start van dit schooljaar de Brusselse instellingen voor hoger onderwijs flexibele trajecten binnen de educatieve opleidingen hebben ingericht. Zo kan studeren worden gecombineerd met werken, zowel binnen als buiten het onderwijs. In bepaalde gevallen kan er worden ingestroomd in een verkort traject. Naast deze flexibele educatieve opleidingen hebben de Brusselse instellingen voor hoger onderwijs ook starterscursussen zonder pedagogisch diploma, die specifiek op zij-instromers zijn gericht. Er wordt een intensieve vorming gegeven met praktische tips en tools, waarmee de schoolteams en het OCB verder aan de slag kunnen.

Er werd een vraag gesteld over de inspiratiescholen. Dit gaat over de ontwikkeling van de nieuwe minimumdoelen in het basisonderwijs, waarbij men een oproep deed om zich als inspiratieschool op te geven. De eerste school wordt aangeduid op 1 januari 2026. We hebben op dit moment nog geen overzicht van de scholen die interesse hebben. De aanmelding gebeurt bij de Vlaamse overheid. We kunnen hierover later een debat hebben. Er schijnt interesse te zijn, maar ik heb nog geen formele aanmeldingen doorgekregen.

De vierdaagse lesweek is niet de regel. Het is misschien niet ideaal, maar kan in sommige gevallen ook voordelen hebben. Men krijgt elke dag een extra lesuur, behalve op woensdag. Er is op woensdag wel degelijk opvang op school, die in een aantal gevallen met interessante activiteiten wordt gecombineerd. De Commissie voor Onderwijs en Scholenbouw zou hierover een evaluatie kunnen vragen aan enkele scholen die het systeem toepassen. Momenteel zijn er 17 van de 105 basisscholen die de vierdaagse lesweek toepassen. Dit is dus 11%. Sommige scholen geven aan dat ze dit moeten toepassen, anderen geven aan niet ontevreden te zijn over dit systeem. Het is een proeftuin van de Vlaamse Regering voor de herwaardering van het lerarenambt. Zij moet beslissen over de verderzetting van deze maatregel.

Dan komen we bij de vragen over basisschool Balder. We leven in een migratiestad, die wordt gekenmerkt door een grote taaldiversiteit. Dit betekent dat de leerlingen buiten de school niet vaak met het Nederlands in contact komen. De school is dus de eerste en belangrijkste plek om het Nederlands te verwerven. De plaats en het belang van het Nederlands in het onderwijs valt niet te betwisten. Onze focus ligt dus op het stimuleren van krachtig taalonderwijs Nederlands. We versterken het Nederlands in en rondom de school ook door een open en positieve houding tegenover andere talen. Dat debat zal vermoedelijk eeuwig blijven duren. De uitdagingen waarmee de basisschool in kwestie wordt geconfronteerd, kunnen niet worden herleid tot enkel een beperkte kennis van het Nederlands. De verleiding is groot om dit te doen, maar de school ligt in een zeer diverse wijk met hoge armoedecijfers. Veel kinderen hebben een zware persoonlijke rugzak, met bijvoorbeeld een moeilijke thuissituatie. Ze hebben dus veel zorg nodig. Er is een tekort aan leerkrachten. We hebben het al vaak gehad over de waarde van een stabiel schoolteam.

Ik wil benadrukken dat sommigen willen doen geloven dat de situatie in Balder samenvalt met de situatie in het Nederlandstalig onderwijs. Anderen komen daartoe in de verleiding. Ik wil krachtig zeggen dat Balder niet model staat voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Het is goed dat we erover kunnen spreken, niets moet verborgen blijven. Wanneer we Balder zien, kunnen we die realiteit zien. Is het goed om in een organisatie of bedrijf genoeg te scheppen in het uitstallen van de zwakste punten? Ik vind dat vreemd. Een onderwijspedagoog trad mij bij door te stellen dat de reeks over Balder zou moeten worden gemaakt voor 4 of 5 scholen. Daardoor zouden we een goed zicht krijgen op de situatie. We kijken met deze serie echt in de keuken, in het toilet of zelfs dieper. Deze school heeft het al enkele jaren zeer moeilijk omwille van het gebrek aan een stabiel schoolteam.

Waarom durf ik te stellen dat Balder geen model is voor het Nederlandstalig onderwijs? Ik nodig de raadsleden uit om 50 meter verder een andere school te bezoeken waar de zaken wel op orde zijn. Dat is Brussel. Het is erg om de situatie in Balder te zien. We gaan alles doen om hen te helpen. Tegelijkertijd zien we dat het beter verloopt op een andere school, om allerlei redenen. Dit bewijst dat het kan.

Wij hebben er alles aan gedaan om de klassen in basisschool Balder open te houden. Het derde leerjaar werd ont dubbeld. Van de 34 leerlingen gingen er 22 naar een andere school, waardoor een klas met 12 leerlingen kon openblijven. Die leerlingen zijn overgegaan naar het vierde leerjaar. Er is geen titularis, maar het OCB neemt met de zorgcoördinator dat leerjaar over. Balder heeft gevolg gegeven aan het eerste advies van de onderwijsinspectie en zal de capaciteit van de school afbouwen. Het is waarschijnlijk te druk om op die plek en zonder stabiel schoolteam een dubbele basisschool uit te bouwen. Er wordt dus afgebouwd naar een enkelvoudige structuur. Dit zal op een natuurlijke manier gebeuren. Er komen geen nieuwe inschrijvingen meer, zodat de zittende leerlingen hun plaats in de school kunnen behouden.

Misschien nog een grappig detail. De reeks over Balder heeft ervoor gezorgd dat 2 nieuwe leerkrachten zich hebben aangemeld. Dat is goed! Ik zou niet zeggen dat we de reeks daarom zouden hebben gemaakt, maar het is een positief gevolg. Een ongeluk zit echter in een klein hoekje. Een andere leerkracht is vorige week van de trap gevallen en heeft een arm gebroken. Dit is het leven zoals het is. Organisaties moeten daarmee omgaan.

Ik blijf zeggen dat bijkomende structurele oplossingen, zoals het inbrengen van anciënniteit vanuit de privésector, door de Vlaamse Overheid kunnen worden geïmplementeerd. Ik hoop dat het plan van Vlaams minister Zuhal Demir in het najaar nog nieuwe elementen kan aanbrengen. Wij zijn met haar in gesprek en rekenen daarbij ook op de positie van Vlaams minister Cielte Van Achter. Intussen zullen we doen wat moet, zoals het onderhouden van korte lijnen met de onderwijskoepels. Vaak wordt er naar mij verwezen om een bepaalde school open te houden, maar ik heb daarover niets te zeggen. Wel moeten de scholen ons tijdig vragen of er onderwijsondersteuners kunnen worden ingezet. Zij zitten niet zomaar te wachten om in de eerste lijn te worden ingezet. Die zijn vaak naar de tweede lijn gegaan omdat die soms meer dan 20 jaar ervaring hebben, maar die doen dat. Daarvoor heb ik veel waardering en respect. Ik heb daarover niets te zeggen. Als het van mij afhangt, wil ik een sluiting met alle mogelijke middelen vermijden. De VGC blijft een open contact hebben met de koepels en springt bij waar ze kan.

Het OCB is daarbij het verlengstuk tot in de klassen. Als er een doorlichting van de Onderwijsinspectie is, wil de VGC scholen bijstaan met pedagogische ondersteuning van het OCB. Ze wil zeker ook helpen bij infrastructurele problemen, maar dat weet u.

Ik besef dat ik voor weinig mensen in deze zaal een totaal bevredigend antwoord heb gegeven, maar als ik voor velen een tamelijk bevredigend antwoord heb gegeven en als de scholen en de klassen open blijven, ben ik tamelijk tevreden in deze omstandigheden.

Mevrouw Martine Raets (Open Vld): Er zijn een aantal positieve punten, zoals de verdubbeling van het aantal leerkrachten en de aangroei in de laatste 10 jaar met meer dan 500 extra leerkrachten en het feit dat de leerling/leerkrachtverhouding stabiel blijft ondanks de stijgende werkdruk. Ik hoor ook het aantal maatregelen dat u zult nemen. Tegelijkertijd mogen we uiteraard niet blind zijn voor de helaas hardnekkige pijnpunten.

Het gaat om een gedeelde verantwoordelijkheid. Iedereen beseft dat het gaat om een moeilijke, fragiele en kwetsbare situatie. De oplossingen zijn niet eenvoudig. Een goede monitoring, samenwerking, overleg met alle partijen op allerlei niveaus, een gedegen ondersteuning en gerichte maatregelen zijn noodzakelijk. Dat zal het nodige doorzettingsvermogen, flexibiliteit en creativiteit én goodwill vergen. Ik wens u, alle

betrokken partijen op alle niveaus, de schoolteams, de leerkrachten en alle leerlingen alvast veel succes toe in deze niet evidente problematiek.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): Ik vind het een bevredigend antwoord om een aantal redenen. Ik wens van de gelegenheid gebruik te maken om te herhalen dat ik de commissieleden en de commissievoorzitter van de Commissie voor Onderwijs en Scholenbouw heb gevraagd om de Sint-Gillisschool die op 50 meter van Balder ligt, te bezoeken. Daar lukt het heel erg goed. Ik ben het volkomen met u eens dat heel veel Nederlandstalige scholen in Brussel uitstekend functioneren en echt het verschil maken, die kinderen uit moeilijke wijken en omstandigheden met veel emotionele bagage omhoog weten te tillen. Dat moet ons leiden tot de vraag hoe het zover is gekomen in basisschool als Balder. Daar zie je echt in de keuken en in het toilet hoe het helemaal in de soep kan draaien. Hoe komt dat? Sommige collega's spreken over het lerarentekort dat Brussel buitenmate hard treft. Als dat de enige reden is, zou dat in alle scholen in Brussel het geval zijn en dat is niet zo. Dat moet je de vraag stellen waarom leerkrachten stoppen en weggaan uit een bepaalde school en waarom ze blijven in een andere school. Waarom hebben bepaalde scholen in Brussel wel stabiele schoolteams?

Wat het lerarentekort betreft, is er bijna geen plaats ter wereld waar er een hogere verhouding van mensen die een pedagogisch bekwaamheidsbewijs hebben ten aanzien van het aantal scholen en leerlingen als in Vlaanderen. Het enige probleem is dat die mensen niet meer in het onderwijs werken. Ze zijn gestopt. Je kunt werken op de instroom en proberen om zoveel mogelijk nieuwe leerkrachten aan te trekken om te beginnen. De VGC doet dat steeds beter, onder meer met de zij-instromers en de trajecten daarover, maar als die in hoge mate opnieuw uitstromen, blijft het probleem bestaan. Leerkrachten stoppen in bepaalde scholen en in andere niet vanwege de onderwijskwaliteit. Die is gebaat bij een degelijke infrastructuur, bij een sterk pedagogisch project, bij rust en orde in de klas, bij een sterk managementteam en bij een stabiel schoolteam. Als alles tegelijkertijd fout loopt, er geen duidelijke visie is en het management tamelijk zwak is, dan kun je geen stabiel schoolteam houden. Dat is de essentie. Je kunt aan de instroom werken, maar als je de uitstroom wilt stoppen en wilt vermijden dat gemotiveerde leerkrachten het onderwijs gefrustreerd en gedemotiveerd verlaten, dan moet je aan al die factoren werken. Daarom is het goed om inspiratiescholen te hebben die het voorbeeld geven hoe het wel kan, hoe je in moeilijke omstandigheden extreem goede resultaten kunt behalen. De commissie voor Onderwijs en Scholenbouw heeft vorig jaar in Londen scholen gezien die een heel bijzonder project hebben en aantonen dat het mogelijk is. Laten we alsjeblieft naar het hele plaatje kijken en het nodige doen.

De heer Benjamin Dalle (cd&v): Ik hoor toch wat positief nieuws in uw antwoord. Er is geen enkele klas gesloten. Ik denk dat u bij de start van het schooljaar de juiste boodschap hebt gegeven. Het OCB heeft daarbij een bijzonder positieve rol gespeeld. Ook het Vlaams initiatief om de punten om te zetten vanaf september is een positieve zaak.

U verwijst regelmatig naar de Brusselpremie en de dubbele incalculering van de anciënniteit. Die zaken kunnen interessant zijn en als Brusselaar kun je niet tegen meer geld zijn voor mensen die in Brussel komen werken. Dat is volgens mij echter niet de essentie van de kwestie. Ik denk niet dat leerkrachten al dan niet in het Nederlandstalige onderwijs in Brussel komen werken of er blijven om financiële redenen. Natuurlijk spelen financiën een rol, maar die zijn niet de essentie. Wat de Brusselpremie betreft, u hebt ook deel uitgemaakt van de Vlaamse Regering. Het zal nooit lukken om aan een Vlaams minister van Onderwijs te vragen om specifiek voor Brussel extra middelen ter beschikking te stellen. Mocht het

geheroriënteerd worden naar een premie voor scholen met specifieke kenmerken en een moeilijke toestand, denk ik dat het een redelijkere vraag is.

Heel belangrijk is ook om werk te maken van een lerarenloopbaanpact met veel meer flexibiliteit. De vaste benoeming moet in dat kader herbekeken worden. Dat is blijkbaar een taboe, ook voor de Vlaamse minister van Onderwijs. Ik begrijp niet dat dat niet gebeurt.

Verder maak ik me zorgen over de vierdagschoolweek. Dat wordt best geen structurele maatregel. Ik begrijp dat de scholen dat noodgedwongen moeten doen, maar van een hele dag zorgen voor opvang en afwijken van het principe van een vijfdaagse werk- en schoolweek, ben ik geen voorstander. Andere mogelijkheden kunnen wel worden onderzocht, bijvoorbeeld de schooluren flexibel invullen. Het is aangetoond dat dat vanaf de puberteit pedagogisch nuttig is. Ik vraag me of er dat wordt bekeken.

Wat de zij-instromers en alle starters betreft, is het grootste probleem dat die soms vrij snel afhaken. Daar is begeleiding belangrijk, zeker voor de zij-instromers. Ziet u mogelijkheden om te zorgen voor extra ondersteuning zodat de zij-instromers aan boord blijven?

Ten slotte is er de problematiek van de bekwaamheidsbewijzen. U hebt gezegd dat 6 op de 10 leerkrachten een bekwaamheidsbewijs heeft. In het secundair onderwijs is dat minder dan de helft. Ik heb dat twee keer moeten lezen in het rapport dat u hebt bezorgd. Dat is toch vrij serieus. Ik ben het ermee eens dat het beter is dan de klassen sluiten. Maar de essentie is toch dat we erin moeten slagen om veel meer Brusselaars aan te trekken voor het lerarenberoep. Het merendeel van de leerkrachten komt uit Vlaanderen. Dat is een goede zaak.

Ziet u nog mogelijkheden voor de VGC om de toegang tot de lerarenopleiding te versterken en de begeleiding beter te maken? Ik zou alvast een concreet project graag onder uw aandacht brengen. Het is het project van EVA bxl. Ik denk dat ik hier al naar verwezen heb. *Samen voor een diploma*, heet dat. Ik denk dat ik dat als Vlaams minister voor Brussel, samen met collegevoorzitster Elke Van den Brandt, gesteund heb.

Ik ben klaar met mijn repliek. Ik denk dat ik 2 minuten minder ter beschikking kreeg.

De voorzitter: De creativiteit waarmee men hier met ons reglement omgaat, zou men even goed in het onderwijs kunnen toepassen. Sluit alstublieft af, raadslid Dalle.

De heer Benjamin Dalle (cd&v): Wat ik ga zeggen, is belangrijk. Samen met collegevoorzitster Elke Van den Brandt, hebben we dit gedaan voor de zorgsector. Ik denk dat dit project ook heel zinvol zou zijn voor de onderwijssector. Meer bepaald gaat het over een *buddyproject* voor mensen die een lerarenopleiding zouden starten. Kan u dit eens bekijken?

De heer Emile Luhahi (Groen): We moeten inderdaad blijven inzetten op de kwaliteit, de begeleiding en de professionalisering van de zij-instromers, ondersteuning voor directies en voldoende middelen voor scholen die het zwaarst getroffen worden door uitdagingen. Dit zal zeker de uitstroom helpen stelpen. We weten dat 1 op 3 startende leerkrachten stopt binnen de 5 jaar. Dit is zeker een focus die we moeten weten te behouden. Mensen die geopteerd hebben voor het onderwijs moeten we ondersteunen.

We moeten er ook voor zorgen dat meer Brusselaars voor een loopbaan in het onderwijs kiezen. Het is belangrijk dat we zelf Brusselaars voor de klas kunnen laten staan. Uiteindelijk

moeten we blijven hameren op die structurele Vlaamse maatregelen. Deze maatregelen moeten afgestemd zijn op de Brusselse realiteit. Hierbij denk ik aan de Brusselpremie en de dubbele anciënniteit. Dit zijn zaken die we nodig hebben. De keuze is nu gemaakt om dit niet te doen.

Dat is jammer. Brussel is inderdaad de stad van contrasten. Er zijn scholen waar alles op wieltjes loopt. Er zijn echter ook scholen waar het minder goed loopt. Dit mogen we niet uit het oog verliezen. Beide bestaan.

We moeten het lerarentekort blijven bestrijden. Brussel is zeker geen probleemkind. Op het vlak van structurele middelen tegen het lerarentekort, is Brussel wel een weeskind van het Vlaamse beleid.

De heer Ilyas Mouani (Vooruit.brussels): Bedankt voor de uitgebreide toelichting en alle stappen die u, samen met alle OCB-koepels, al gezet hebt. Het is ook goed dat er een overleg heeft plaatsgevonden met Vlaams minister voor Onderwijs Zuhair Demir.

Een aantal van mijn bijkomende vragen zal ik herwerken tot schriftelijke vragen.

Onderwijs is een thema dat we hier, in deze Raad, zullen blijven opvolgen. Onderwijs is immers van immens belang voor onze kinderen en jongeren. Ik kan echt wel aannemen dat het in scholen zoals Balder zeer moeilijk is om te werken. Zeker voor leerkrachten, maar ook voor de kinderen en de jongeren. Raadslid Emile Luhahi zei dit ook al. Kinderen die al in een moeilijke context opgroeien, krijgen sowieso al minder kansen. Ook op het vlak van taal is het belangrijk dat zij die taal machtig zijn. Een taal gaan ze echter nooit alleen in de klas of op de speelplaats beheersen.

Ik heb het zelf ook gekend. Het is belangrijk dat we ook inzetten op naschoolse opvang, de zogenaamde vierdaagse scholen of vierdaagse lessen. 's Woensdags moeten alle activiteiten die dan plaatsvinden, in het Nederlands doorgaan. Wij moeten hierop het toezicht bewaren. Nederlands leert men niet alleen in de klas of op de speelplaats. Men zou dit ook in een andere context moeten kunnen leren zoals tijdens buitenschoolse opvang of tijdens zomerkampen, tijdens IBO's, activiteiten van VGC-jeugd en dergelijke meer.

We dwalen als we denken dat men enkel Nederlands in de klas met een goede leerkracht zou leren. Er moet een duidelijke link gelegd worden met andere activiteiten.

De heer Bob De Brabandere (Vlaams Belang): Het lerarentekort is inderdaad statistisch iets gunstiger geworden. Er zijn natuurlijk ook oplossingen geformuleerd die voor een vertekend beeld zorgen. Ik denk hierbij aan de vierdaagse schoolweken of het feit dat 4 op de 10 leerkrachten geen bekwaamheidsbewijs heeft. Ik vrees dat een aantal noodoplossingen een permanent karakter dreigen te krijgen.

Verschillende collega's hadden het hier ook over de uitval. Ik ben ervan overtuigd dat een van de oorzaken van die uitval eruit bestaat dat veel leerkrachten gewoon geen les meer kunnen geven. Zij komen er gewoonweg niet meer toe. Meer en meer mensen starten heel bewust niet meer in Brussel.

Uiteraard zijn er uitzonderingen zoals die 2 mensen die zich hebben aangemeld na de reportage over Balder. Een zwaluw maakt de lente echter niet.

Het klopt dat Balder niet de enige school is. Er zijn uiteraard ook wel scholen waar het beter gaat. Iedereen weet echter dat de vrije schoolkeuze van ouders vandaag de dag enigszins beperkt is. Niet alle leerlingen komen terecht in de school van hun keuze. Als ze al terecht kunnen in het Nederlandstalig onderwijs...Het is dus wel degelijk onze taak om net die plaatsen waar het niet goed gaat te benoemen.

Tenslotte lijkt mij de opstart van de aparte taalklassen alvast een goede eerste stap. De praktische organisatie ervan is toch ook belangrijk. Het kabinet van Vlaams minister Zuhail Demir liet weten dat het invoeren van de 'taalheldklas' aan het begin van deze zomer werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De scholen krijgen nu nog een jaar om zich voor te bereiden. Zeker in Brussel zal dit voor heel wat werk op de plank zorgen. Ik vroeg me dan ook af welke stappen er al gezet zijn? Wat is hier al over afgesproken met Vlaams minister Zuhail Demir?

Collegelid Sven Gatz: We zullen inderdaad werk maken van een nog gerichtere begeleiding van het OCB naar zij-instromers. De druk van de instroom van zij-instromers is dermate belangrijk geworden dat we daar, al doende, bijschakelen. We gaan na hoe we, buiten de zaken die we nu al doen, dat nog meer kunnen doen. Er is natuurlijk wel een bepaalde paradox: hoe meer mensen van het OCB voor de klas staan, hoe minder dit soms is. We gaan hier echter wel werk van maken. Het is niets voor de eeuwigheid; het is niets permanent. Daar ben ik het niet mee eens. Noodoplossingen gaan ons echter wel nog de komende 3 jaar bezighouden. Daarna zal het wellicht verbeteren. De demografische druk zal dan, volgens mij, anders komen te liggen. De piek van de geboortes geeft aan dat dit voor iets meer zuurstof zou moeten zorgen in de scholen. We kunnen het er zeker nog over hebben.

De stimulering van het behalen van bekwaamheidsbewijzen van de zij-instromers doen we nu al. Aanvankelijk was het eenvoudig. Drie tot 5 jaar geleden moest men een volledig traject volgen. Iets anders bestond er niet. Nu bestaat er al een verkort traject. Daar tekenen vele mensen op in. Sedert dit jaar biedt men ook een starterstraject aan. We doen wel degelijk zaken om de instroom te verhogen. Via de zij-instromers komen er ook veel meer Brusselaars naar het onderwijs.

Ik neem de suggestie van EVA Bxl eens onder de loep en zal die transponeren naar het onderwijs.

We moeten er ons wel van bewust zijn dat niet elke zij-instromer een pedagogisch diploma wil behalen. Ik ken mensen die zeer goed voor de klas staan, die zin hebben om les te geven maar die, omwille van hun leeftijd, niet meer terug willen gaan naar schoolbanken. Zij hoeven die substantiële bijkomende middelen niet meer. Dit speelt ook wel voor een stukje mee.

Over de aparte taalklassen stel ik me de metafysische, fundamentele vraag op welke wijze men deze klassen voor Brussel zou kunnen organiseren. Het spreekt voor zich dat ik hierover nog zal overleggen met de Vlaamse minister voor Onderwijs. We hebben dit immers nog maar recent vernomen. Het is absoluut nog niet duidelijk op welke manier men deze klassen wil implementeren. Als er al te weinig leerkrachten zijn om gewoon les te geven, hoe vindt men dan mensen om deze taalklassen te ontdebelen en dergelijke meer? Ik ga nog rustig eens met collega Zuhail Demir bekijken op welke wijze de vork in de steel steekt. Hoe ziet zij dat? Wat is er mogelijk? Hoe ziet zij dat algemeen? Hoe ziet zij dat in Brussel? Vandaag is het jammer genoeg te vroeg om daar een definitief antwoord op te geven.

De heer Gilles Verstraeten (N-VA): We zullen inderdaad moeten nagaan hoe we dit alles praktisch uitwerken. We kunnen hier zeker creatieve oplossingen voor vinden. Waar een wil is, is een weg.

Nog een heel concrete vraag waarmee ik het laatste woord terug geef aan collegelid Sven Gatz. Waar geeft het OCB crisishulp en waar komt het OCB voor de klas te staan? Is er daar nog voldoende ruimte om op zo'n school, zoals bijvoorbeeld Balder, nog een degelijk begeleidingstraject uit te werken? Kan het OCB het geheel daar weer op de sporen zetten? Als men op het punt geraakt dat men al crisishulp moet geven, is het des te prangender dat men niet alleen de crisisopvang geeft, maar dat men ook een spoor dat leidt naar de normaliteit kan aanbieden. We zullen het OCB echter later nog met de Commissie voor Onderwijs en Scholenbouw bezoeken. Ik zal de vraag daar ook zeker voorleggen.

- *Het incident is gesloten.*

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O. art. 59)

De achteruitgang in het taalbeleid, pedagogisch klimaat en de schoolidentiteit van de Brusselse Nederlandstalige basisscholen

De heer Bob De Brabandere (Vlaams Belang): Beste collega's, deze vraag sluit natuurlijk een beetje aan bij de discussie die we net hebben gevoerd. Ik wil beginnen met een citaat.

“De VGC versterkt het Nederlands in en rondom de school vanuit een open en positieve houding naar andere talen. Dit gaat hand in hand met de ambitie om de meertaligheid van alle kinderen en jongeren te bevorderen. We willen inzetten op het Nederlands, Frans en Engels in onze scholen, in combinatie met de thuistalen van de leerlingen. Die combinatie is immers essentieel om onze Brusselse kinderen en jongeren optimale kansen te geven.”

Dat zijn letterlijke woorden uit uw persverklaringen van 2022 en 2023. De realiteit is in het veld natuurlijk op veel scholen enigszins anders, niet alleen in Balder, maar blijkbaar ook in een Nederlandstalige basisschool in Jette. Bezorgde ouders contacteerden mij enige tijd geleden over wat er allemaal binnen die school nu gebeurt. Ik citeer uit hun brief:

“Sinds de start van het schooljaar in september 2024 merken wij als ouders een duidelijke gedragsverandering bij onze zoon van 7 jaar. Hij toont toenemende tekenen van stress, prikkelbaarheid, agressie en emotionele uitbarstingen. Hoewel er mogelijk ook spanningen thuis meespelen, vermoeden wij sterk dat de schoolcontext hier een bepalende rol speelt.

Tijdens het oudercontact in december werden onze zorgen bevestigd. Onze zoon blijkt het enige Nederlandstalige kind in de klas te zijn en ook de enige leerling van westerse origine. De klas wordt volgens zijn leerkracht grotendeels in het Frans onderwezen, omdat de andere leerlingen het Nederlands niet begrijpen. Bovendien komt ze naar eigen zeggen vaak niet toe aan lesgeven wegens structurele chaos. Een incident met een gewelddadige leerling die definitief werd geschorst heeft onze zoon erg aangegrepen en sindsdien voelt hij zich angstig en onveilig op school. Onze zoon is een leergierige jongen die nood heeft aan uitdaging, maar daar is volgens de leerkracht ruimte noch tijd voor. Dit gebrek aan stimulatie schaadt zijn motivatie en zelfvertrouwen.

Daarnaast merken wij dat het katholieke karakter van de school volledig afwezig is, terwijl er wel uitgebreide aandacht is voor islamitische gebruiken. Hoewel wij deze diversiteit respecteren, vinden wij het zorgwekkend dat de eigen identiteit van de school niet meer zichtbaar is. Wij kozen bewust voor een Nederlandstalige school met een katholiek pedagogisch project. De huidige situatie strookt echt niet meer met dat opvoedingsmodel. Wij maken ons ernstig gezorgd over de impact hiervan op het welzijn en de ontwikkeling van onze zoon en hopen dat onze bezorgdheden ernstig genomen worden.”

Ik weet niet naar wie dat schrijven nog allemaal is gegaan, maar ik vond dat schrijnend. Dat is maar een stukje van het hele verhaal. Wat hier beschreven wordt, is geen alleenstaand geval. Het is de pijnlijke weerspiegeling van wat het Nederlandstalig onderwijs in Brussel vandaag is geworden. Het is een structuur die onder druk staat, waar de taal van het onderwijs op veel plaatsen amper nog Nederlands is, waar het pedagogisch project onherkenbaar is geworden en waar onze eigen Nederlandstalige kinderen op hun eentje in een klas vol anderstaligen belanden. Dat is niet langer inclusief onderwijs, dat is verwaarlozing van de Nederlandstalige aanwezigheid in Brussel. Dat een Nederlandstalige jongen in een Nederlandstalige school geen Nederlands meer hoort, dat is in feite een echte schande.

Dat een katholieke school haar eigen religieuze identiteit totaal laat varen, maar wel ruimte maakt voor andere gebruiken – dat is geen neutraliteit meer, dat is een feitelijke overgave. Het Vlaams Belang waarschuwt al lang voor dat lakse taalbeleid en het opdringen van de multiculturele utopie in Brussel. Men kiest voor kwantiteit boven kwaliteit, men gooit kinderen samen ongeacht taalniveau of achtergrond. Leerkrachten staan dan te spartelen voor een klas zonder structuur of ondersteuning, met als resultaat leerlingen met gedragsproblemen die niet begeleid worden, geweld op school en leerkrachten die afhaken – we hadden het net al over die uitval. Onze eigen kinderen, om wie het dan eigenlijk gaat, verdrinken in een systeem dat schijnbaar niet meer voor hen mag dienen.

Ik heb daarom de volgende vragen voor u. Hebt u gelijkaardige signalen uit andere scholen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel ontvangen?

Worden er door uw administratie of de onderwijsinspectie gelijkaardige problemen vastgesteld?

Hoe bewaakt de VGC de onderwijskwaliteit, het Nederlandstalig karakter en het pedagogisch project in scholen die onder haar bevoegdheid of ondersteuning vallen?

Is er een meldpunt voor ouders en leerkrachten?

Welke initiatieven bestaan er om leerkrachten in Brusselse scholen beter te ondersteunen bij klasdiversiteit, taalproblemen en gedragsuitingen?

Hoe wordt in Brussel toegezien op het evenwichtig aan bod laten komen van levensbeschouwingen, zonder dat dit ten koste gaat van het pedagogisch profiel dat ouders kiezen?

Collegelid Sven Gatz: Waar we het misschien over eens zijn, is dat het evident is dat aandacht voor taalonderwijs in de grootstedelijke en meertalige omgeving een belangrijk thema is, met inderdaad heel wat uitdagingen. Scholen en partnerorganisaties die zich in en rondom onze scholen bewegen, nemen taalbeleid dan ook op als een belangrijk thema in hun

werking. Ook voor de onderwijsinspectie is taal een cruciaal aandachtspunt bij haar bezoeken aan de scholen. Het is trouwens de rol van die onderwijsinspectie, van de Vlaamse overheid, om de onderwijskwaliteit te bewaken. De inspectie beoordeelt de onderwijskwaliteit in de scholen via doorlichtingen en brengt adviezen uit. Daarnet heb ik naar zo'n advies verwezen, dat misschien dan toch op het juiste moment is gekomen.

U weet dat de VGC voor slechts een beperkt aantal onderwijsinstellingen het inrichtend bestuur vormt, maar van die instellingen volgen wij van nabij het pedagogische taalbeleid op. We ondersteunen en sturen bij waar nodig.

U had het over ouders of leerkrachten die nergens terecht zouden kunnen met klachten, vragen of bezorgdheden. Ik denk toch dat er een getrappt systeem bestaat, waarbij men alle problemen met de school moet kunnen bespreken. Eerst met de school zelf, dat is gebeurd. Maar als dat niet lukt, dan is er het schoolbestuur. Er is ook het Centrum voor Leerlingenbegeleiding. In bepaalde gevallen zijn de leerlingenraad of de ouderraad een geschikt platform, of de ouderkoepel, maar dat is niet de kortste weg. Ook de onderwijskoepel zelf kan worden aangesproken. Tot slot kunnen ouders ook mij aanschrijven, maar dat is in dezen niet gebeurd en het hoeft ook niet. Afhankelijk van de aard van de klacht kunnen ouders en leerkrachten verschillende instanties aanspreken. Het overzicht daarvan is terug te vinden op de website van Onderwijs Vlaanderen.

Het is inderdaad niet de bedoeling dat de gehanteerde taal in de klas in het Nederlandstalig onderwijs het Frans zou zijn. Dat er talen aan bod kunnen komen, dat kan zeker, maar de doeltaal moet en blijft het Nederlands. Als dat niet zo is, dan spreekt het voor zich dat de school er nauwer op moet toezien. De bestaande structuren bieden volgens mij wel degelijk mogelijkheden om gehoord te worden. In die zin denk ik dat een apart meldpunt bij de VGC niet meteen het beste antwoord zou zijn.

Uw volgende vraag betreft de ondersteuning voor leerkrachten. Welnu, er zijn wel degelijk veel organisaties die expertise hebben op het vlak van diversiteit, krachtig taalonderwijs Nederlands, gedragsproblemen of armoede. Uiteraard verwijs ik in eerste instantie naar de pedagogische begeleidingsdiensten van de koepels zelf. Zij kunnen een eerstelijnsrol spelen in het ondersteunen van de schoolteams. Daarnaast zijn er de leersteuncentra, georganiseerd door de Vlaamse overheid. Zij bieden ondersteuning aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Tot slot dan zijn er de CLB's, die zich richten op leerproblemen, leerlingengedrag en socio-emotionele ontwikkeling.

Parallel aan dat aanbod biedt het Onderwijscentrum Brussel steun aan in de vorm van begeleiding en vorming op maat. Het OCB biedt lesmaterialen aan rond grootstedelijke thema's. Het centrum kan begeleiding verschaffen inzake kwalitatief taalonderwijs Nederlands, klasdifferentiatie, klasmanagement, diversiteit en ouderbetrokkenheid.

We zetten in op een schoolflankerend beleid om gedragsproblemen bij kinderen en jongeren mee aan te pakken. Ik erken wel dat die uitdagingen in scholen groter worden, dat weet iedereen. Met onze preventieve en remediërende acties proberen wij mensen in de scholen in te zetten, in klasverband of daarbuiten, om samen met de schoolteams en de leerlingen te werken aan wat men noemt een positief schoolklimaat.

Er bestaan overigens veel meer bruggen tussen de beleidsdomeinen onderwijs en welzijn dan vroeger.

Tot slot stelde u een vraag over de levensbeschouwingen. Hier is het wel degelijk de school zelf die binnen haar pedagogisch project haar inhoudelijke visie op onderwijs en opvoeding bepaalt, waaronder haar visie op levensbeschouwing. Die keuze is met andere woorden de volledige autonomie van de scholen. Daar heeft de VGC helemaal niets over te zeggen.

De heer Bob De Brabandere (Vlaams Belang): Ik heb deze zaak hier gebracht omdat hij volgens mij perfect aantoont dat het probleem niet louter in Balder, maar ook in vele andere scholen bestaat. Ik heb voorafgaand aan deze zitting contact opgenomen met de ouders in kwestie om te weten of hun kind dit schooljaar wel goed aan het schooljaar is kunnen beginnen. Wat blijkt? Ze hebben haar kind in een andere school ingeschreven. Dat kan natuurlijk niet de bedoeling zijn. Ik vrees dat heel veel mensen in Brussel een beetje ten einde raad zijn. Ik denk dat dat ook een van de redenen is waarom mensen Brussel aan het verlaten zijn.

Elk kind heeft recht op goed onderwijs. Je kind dat kunnen bieden is toch wel het minimum, en als dat niet lukt, zoek je andere oorden op. Zoals ik daarnet al heb gezegd, geloof ik heel sterk in aparte taalklassen. Dat is een standpunt van het Vlaams Belang dat de Vlaamse minister van Onderwijs Zuhal Demir nu wil uitvoeren, althans in theorie. U zei terecht dat aparte taalklassen heel wat praktische problemen met zich meebrengen in Brussel. Behalve de aankondiging is er echter nog niet veel gebeurd. Ik hoop dat mevrouw Demir en u – of uw opvolger – er stevig werk van zullen maken. Binnen een jaar zulke aparte taalklassen organiseren lijkt mij een erg korte termijn, zeker als men nog niet is gestart met de voorbereidingen.

- *Het incident is gesloten.*

De evaluatie van de door de VGC ondersteunde zomerkampen in 2025

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): De VGC steunde deze zomer opnieuw verschillende zomerkampen en speelpleinen voor vele Brusselse kinderen en jongeren. Via initiatieven zoals Playcation, subsidies voor kampvervoer en ondersteuning voor jeugdwerkorganisaties, wordt er elk jaar werk gemaakt van een gevarieerd aanbod. Ik denk dat er geen discussie over kan bestaan dat dergelijke initiatieven natuurlijk van groot belang zijn voor al onze kinderen en jongeren. Ze bieden ontspanning, sociale contacten, leeropportunities en dragen bij tot brede ontwikkeling.

Over dit thema hebben we al meermaals van gedachten gewisseld. Deze keer zou ik het willen hebben over de voorbije zomervakantie en in welke mate de VGC al evaluaties heeft uitgevoerd. Ik ben benieuwd naar de resultaten daarvan, naar aanbevelingen, veranderingen en nieuwe initiatieven. De essentie is hoe we kunnen inzetten op kwaliteitsbewaking en verbetering.

We weten dat de noden ook van kinderen en van ouders evolueren. De schoolvakanties van de Vlaamse en Franse Gemeenschap stemmen niet met elkaar overeen. Hoe gaan de verschillende andere overheden daarmee om? Ik verwijs onder andere naar de gemeenten.

Is de evaluatie van de voorbije zomer al klaar? Is er een document beschikbaar dat u ons kunt bezorgen? We kunnen er verder over in debat gaan in de Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport.

Hoeveel ondersteunde zomerkampen en speelpleinen vonden er de voorbije zomer plaats? Volstond het aanbod? Wat waren de succesnummers? Waar was er eventueel een lacune?

Hoe evolueerden de inschrijvingscijfers de afgelopen jaren? Kunt u stellen dat het aantal inschrijvingen stijgt of daalt?

Kunt u andere interessante evoluties opmaken uit de gegevens?

De heer Benjamin Dalle (cd&v): Dank aan de raadslid Mathias Vanden Borre voor de boeiende vraag die mij vanuit mijn vorige rol mateloos interesseert. Ik heb bijkomende vragen over de tentencapaciteit en de animatoren.

Vlaanderen biedt ondersteuning middels de Uitleendienst Kampeermateriaal voor de Jeugd (ULDK), gebaseerd in Nossegem (Zaventem). Momenteel liggen er meer dan 5.600 tenten opgeslagen, het grootste aantal ooit. Dankzij een procedurewijziging is er geen wachtlijst meer. Mevrouw het collegelid, welke signalen hebt u daarover ontvangen van de Brusselse jeugdbewegingen?

Hebben zij de voorbije jaren klachten geuit? Zoals het mij overkomt, is het aantal klachten gedaald dankzij de verhoogde capaciteit en dankzij het nieuwe systeem van aanmeldingen: nu geldt proportionele verdeling in plaats van *first come, first serve*. Klopt mijn indruk?

Het engagement om animator te worden staat al geruime tijd onder druk. Jongeren kunnen in de zomer op reis gaan, werken, noem maar op – maar hun engagement in het jeugdwerk ondersteunen we uiteraard heel graag. In mijn laatste maand als Vlaams minister heb ik dertien projecten ondersteund die vrijwillig engagement in het jeugdwerk stimuleren. Verschillende daarvan zijn relevant voor Brussel. Ik vermeld graag het project van Kazoo om nieuwkomers naar de animatorcursus toe te leiden en het project van FOS Open Scouting om co-animatoren in te schakelen. Naast deze twee nationale projecten waren er ook drie specifiek Brusselse projecten bij D'Broej, TADA en EWA Youth.

Waren er dit jaar voldoende animatoren? Waren ze talrijker dan in de afgelopen jaren? De projecten die ik zonet vermeldde, zijn nog niet volledig uitgevoerd, maar is er misschien al een positief effect voelbaar? Het blijft in ieder geval een aandachtspunt om animatortrajecten te ondersteunen naast de pure ondersteuning voor kampen en speelpleinen zelf. Kunt u extra duiding verschaffen?

Collegelid Ans Persoons: De VGC organiseert elke zomer een heel breed en gevarieerd aanbod voor Brusselse kinderen en jongeren. Daarbij dienen we een verschil te maken tussen het eigen aanbod en het gesubsidieerde aanbod. Het is vandaag voor beide vormen nog te vroeg om een compleet zicht te hebben op de juiste cijfers. De evaluatie is nog volop bezig, maar ik weet zeker dat we er nog op kunnen terugkomen in de volgende maanden.

Wat kan ik al wel zeggen? Voor het aanbod dat de VGC ondersteunt via subsidies beschikken we nog niet over de precieze cijfers, omdat de organisaties die pas indienen in het voorjaar

van 2026 bij hun globaal werkingsverslag voor het voorgaande jaar. Voor de Playcation-initiatieven verwachten we de verslagen dit najaar.

Voor het eigen aanbod kunnen we vandaag wel al precieze cijfers geven. Daaruit blijkt dat het aanbod stabiel blijft in vergelijking met de twee voorgaande jaren. Er waren circa 17.500 weekplaatsen voor kinderen en jongeren op speelpleinen en sport- en jeugdkampen in ons eigen aanbod.

De verschillende diensten zijn momenteel volop bezig met hun evaluaties. Na het evalueren van het eigen aanbod volgt een transversaal overleg met de verschillende diensten. Daar wordt gekeken of er gelijkaardige tendensen zijn in de verschillende aanbodsvormen van de VGC en hoe we hierop kunnen inspelen. Deze gemeenschappelijke evaluatie vindt dit najaar plaats.

Om u toch al een idee te geven: het jeugdcentrum Aximax stuurde in de week van 1 september een bevraging naar zo'n 300 gezinnen waarvan zo'n 570 kinderen hebben deelgenomen aan minstens een speelweek tijdens de zomer. Uit deze eerste antwoorden kunnen we vaststellen dat 82 % tevreden was over de programmatie.

Ouders waarderen vooral de thema's, het aanbod op maat van de leeftijd, de locatie en de kwaliteit van de begeleiding. De verbeterpunten liggen in een duidelijke communicatie tijdens de speelweken, onder meer via voorstelling van de begeleiders en heldere informatie over de activiteiten. De ouders suggereren om meer plaatsen in te richten, om de groepen flexibeler in te delen op basis van interesse en om voor de jongste kinderen een halvedagwerking te organiseren.

De algemene beleving werd hoog gescoord: 88 % van de ouders zou hun kind opnieuw inschrijven. De cijfers zijn natuurlijk beperkt tot Aximax, maar ze geven wel al een goede inkijk.

Algemeen kunnen we concluderen dat de druk op het vrijetijdsaanbod zeer groot is. Cijfers rond wachtlijsten bij partners worden echter niet stelselmatig opgevraagd. Ze worden ook niet overal op dezelfde manier bijgehouden. Daardoor is het moeilijk om correcte cijfers te geven, maar een tendens is duidelijk: de wachtlijsten groeien overal. Bij het eigen aanbod merken we dat de druk alsmaar groter wordt en zich in het bijzonder manifesteert bij plekken voor het kleuteraanbod en voor specifieke periodes, vooral aan het begin en aan het einde van de vakantie.

De stijgende kosten voor de organisatie van het aanbod maken ook dat het moeilijker wordt om met eenzelfde budget éézelfde capaciteit te realiseren, laat staan extra plaatsen te realiseren om in te spelen op de toenemende vraag.

Zoals u merkt, is het belangrijk om een beter zicht te krijgen op het precieze aanbod van onze partners en de spreiding en de dekking ervan. In het kader van de BOA-hervorming is daarom een onderzoek gelanceerd rond Nederlandstalige opvang en vrije tijd in Brussel, waarbij ook cijfers verzameld worden bij het werkveld over capaciteit, inschrijvingen en wachtlijsten.

In dit onderzoek zullen ook het aanbod, de spreiding en de tekorten worden geanalyseerd. Mogelijke verklaringen zijn de populariteit van het aanbod en de niet langer samenvallende schoolvakanties, waardoor er bijvoorbeeld geen Franstalige alternatieven meer zijn aan het begin en het einde van de zomer.

Ons VGC-aanbod is zeer gegeerd. Als jonge vaders hoef ik jullie dat niet uit te leggen, tenzij het altijd jullie echtgenotes zijn die de inschrijvingen doen voor de kampen. Ouders (ongetwijfeld te vaak moeders) zitten vaak vol spanning klaar achter hun computers om zo snel mogelijk een plaatsje te bemachtigen als de opvangmomenten opengaan, die vaak binnen enkele minuten al volzet zijn. Het is een zeer stresserende gelegenheid voor veel ouders. Ik kan er zelf van meespreken.

Op zich is het natuurlijk positief dat ons aanbod heel populair is, maar we moeten erover waken dat er meer plekken worden gecreëerd en dat ze toegankelijk zijn. Tijdens de discussies over het onderwijs kwam het belang aan bod van het spreken van het Nederlands in de zomer. Voor veel kinderen zijn er weinig gelegenheden om Nederlands te spreken in de zomer en is ons aanbod enorm belangrijk. De toegankelijkheid van ons aanbod, niet alleen voor Nederlandstalige kinderen maar ook voor anderstalige kinderen, is cruciaal. Dat zal inspanningen vragen van ons eigen aanbod, maar ook van het gesubsidieerd aanbod. In die zin is BOA meer dan welkom. Ik hoop samen met de collega's binnen dat kader werk te kunnen maken van een breed en kwalitatief aanbod waar alle Brusselse kinderen en jongeren op kunnen intekenen.

Mijnheer Dalle, u hebt bijkomende vragen gesteld. Wat betreft de tenten, de animatoren en het effect van de projecten beschik ik nu niet over cijfers, maar ik zal die toevoegen aan het verslag.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Ik zou op veel elementen willen inpikken, maar het tijdsbestek zal dat niet toelaten.

Ten eerste, zijn we het eens over het belang van de vakantiecampen. Ze zijn voor ouders in de zomervakantie – een lange periode om te overbruggen – essentieel. De stijgende vraag is mooi, bijna een luxeprobleem. Dat toont aan dat er een grote tevredenheid bestaat bij de ouders en de kinderen over het bestaande aanbod, wat deels al wordt onderschreven door de cijfers die u aanhaalt. Dat bezorgt ons nieuwe uitdagingen, waarbij ik me aansluit bij de heer Benjamin Dalle. Animatoren zijn een van de grootste knelpunten die de organisaties zelf aanhalen. Op dat vlak is er nog werk te verrichten.

Ik nodig u en alle collega's uit om binnen de Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport dit thema verder uit te diepen. Ik stel voor om, als de evaluatie beschikbaar is, ze te bezorgen aan de Raad en ze aan te grijpen om in debat te gaan en te bekijken welke initiatieven we nog kunnen nemen.

Dan wil ik nog twee elementen aanstippen. Ten eerste is het Nederlands niet enkel van belang in onze scholen, maar ook in de vakantieperiode is het belangrijk dat onze ketjes in contact blijven komen met het Nederlands. Waar kan dat beter dan tijdens een vakantiecamp?

Een tweede element is een van mijn stokpaardjes: de rol van de gemeente. We kunnen daarover vandaag geen grote uitspraken doen, want we beschikken momenteel niet over cijfers. Maar ik maak er toch over, omdat ik in het verleden al te vaak heb vastgesteld dat op dat punt heel wat zaken blijven mislopen en nog flink moet worden bijgespijkerd, zodat Nederlandstaligen en Franstaligen een gelijkwaardige toegang hebben tot vakantiecampen in de zomer.

De heer Benjamin Dalle (cd&v): Ik heb er alle begrip voor dat de antwoorden rond tenten en animatoren pas later komen. Het is positief nieuws dat bijvoorbeeld bij Aximax 88 % tevreden is over de programmatie. Dat is zelfs de grootste onderscheiding. Dat mooie resultaat bevestigt het goede werk dat daar gebeurt door de VGC, maar ook door de partners van de VGC. We zijn ook daar een beetje slachtoffer van ons eigen succes, maar we mogen daarop fier zijn. De wachtlijst is blijkbaar langer en langer aan het worden. De reden is de kwaliteit, die zowel Nederlandstaligen als anderstaligen vaststellen. De conclusie luidt dat we allemaal samen – de gemeenten spelen een rol, maar zeker ook de Vlaamse Gemeenschap – massief investeren in vrije tijd.

Ik ben het helemaal met u eens dat het niet werkt om alleen maar Nederlands binnen de schoolmuren aan te bieden. Je moet ook de vrije tijd via BOA, brede school, cultuur en jeugdsport invullen. We kunnen daar allemaal samen nog extra in investeren.

Collegelid Ans Persoons: We zullen zeker opnieuw over dit onderwerp kunnen praten als de evaluatie van de zomer is afgerond, alsook de geplande evaluatie van BOA.

- *Het incident is gesloten.*

Openwaterzwemmen in Brussel

De heer Benjamin Dalle (cd&v): Brusselaars kunnen nergens nog publiek zwemmen in de openlucht. Océade is al enige tijd gesloten en recent ook het tijdelijk zwembad Flow. Er is heel weinig concrete vooruitgang te zien in verschillende dossiers, Neerpede bijvoorbeeld in Anderlecht, maar ook de Abattoirsite. Mijn recente vraag daarover kon niet beantwoord worden.

In de zomer keurde de Vlaamse Regering een nieuwe subsidieregeling goed om extra openwaterzwemlocaties te realiseren met een budget van 1,5 miljoen euro over de periode 2025-2027. Sport Vlaanderen beheert de oproep, volgens het principe ‘*first come, first served*’, waarbij de eerste indienperiode loopt tot eind december 2025 of tot het jaarlijks beschikbare budget van 500.000 euro is opgebruikt. Zowel het voorbereidende studiewerk als de inrichting van de zwemplek zelf kan tot 30 % gesubsidieerd worden. Voor tijdelijke pop-uplocaties bedraagt de maximale subsidie 20.000 euro, voor permanente locaties 100.000 euro. Voorstudies komen in aanmerking voor maximaal 5.000 euro.

Het moet mogelijk zijn om ook in Brussel zwemmogelijkheden te creëren in het Kanaal of de vijvers. Uit recent onderzoek blijkt dat de waterkwaliteit van het Brusselse Kanaal verrassend goed is, zeker aan de Waalse kant van Brussel.

Bent u op de hoogte van dit ‘Subsidiereglement tegemoetkoming in kosten voor realisatie locaties openwaterzwemmen’ van 18 juli 2025? Kan ook de VGC als ‘lokaal bestuur’ deelnemen aan de openstaande oproep?

Welke projecten bent u van plan in te dienen bij Sport Vlaanderen?

Hoeven staan de opmaak en de indiening van concrete subsidiedossiers, gelet op het principe ‘*first come, first served*’?

Welke mogelijke locaties voor openwaterzwemmen in Brussel identificeert u vandaag al, rekening houdend met veiligheid, toegankelijkheid, waterkwaliteit en impact op het leefmilieu?

Is het College bereid eigen middelen ter beschikking te stellen voor de ontwikkeling van openwaterzwemlocaties? Zo ja, in welke bedrag en in welke fasering zou u daarvoor voorzien?

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Ik bedank de heer Benjamin Dalle voor deze vraag. Over dit onderwerp debatteren we bijna decennialang. Een kwalijk gegeven is de aankondigingspolitiek. Ik verwijs ook naar de vorige legislatuur. Het College van de stad Brussel had in het meerjarenplan niet minder dan twee locaties aangekondigd en daarvan is er geen enkele gerealiseerd. Ook in andere gemeenten worden vele projecten aangekondigd, maar jaren later blijkt er niets van te zijn gerealiseerd. We zullen het dus over een andere boeg moeten gooien.

De vraag betreft het project Abattoir. We hebben daar al vaak over gediscussieerd. Het gaat voor een stuk over een openluchtzwembad, maar het project loopt vertraging op. Het is bovendien een project dat met middelen vanuit Vlaanderen gefinancierd wordt en verder ondersteund zal worden binnen het kader van bovenlokale sportinfrastructuur. Voor zover bekend zijn die middelen nog steeds niet aangevraagd, omdat men wacht op de nodige vergunningen. In de commissie werd afgesproken om binnenkort Abattoir te bezoeken om samen met de leden de stand van zaken te bekijken. Misschien heeft het collegelid intussen al nieuwe elementen.

Een andere vraag betreft het project FLOW. Niemand was tegen dat project, maar het blijft wel een prestigeproject dat aanzienlijke middelen heeft gekost. Is er een eindevaluatie gebeurd over de verhouding tussen de middelen die zijn geïnvesteerd en het aantal Brusselaars dat gebruik heeft gemaakt van die infrastructuur? Beschikt het collegelid over een eindevaluatie van het project FLOW?

Voorzitster: mevrouw Martine Raets

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Ik dacht eerst dat de vragen van de heer Benjamin Dalle de lading dekten en dat ik gewoon als voorzitter zou blijven zitten, maar nu ik de vraag gehoord heb wil ik toch reageren. Het onderwerp ligt me nauw aan het hart. Voor ik in de politiek stapte, stond ik samen met POOL IS COOL mee aan de basis van het allereerste openluchtzwembadje. Ik blij hiervoor vechten.

Er waren verschillende locaties aangekondigd, zoals het Beco-bad. Het ging daarbij niet alleen om de locatie, maar ook om het sociale aspect, zodat iedereen er gebruik van kon maken. Dat was het bijzondere aan het Beco-bad, vlak bij het kanaal en uitstekend bereikbaar met het openbaar vervoer. Alle 19 gemeenten konden daar terecht. Er waren al veel stappen gezet, op lange termijn. De stad Brussel zou het zwembad uitbaten, zodat de tarieven gelijkwaardig bleven aan die van andere openbare zwembaden. Maar daar is nu een streep onder getrokken nadat wij uit het College zijn vertrokken.

Ik sluit me aan bij de vragen van de collega's. Vandaag is een zwembad zeker niet genoeg. Alle vormen van zwemmen moeten verder ontwikkeld worden: het project Abattoir, Neerpede en andere initiatieven. Daarnaast moeten we onderzoeken wat sneller kan, zoals zwemmen in

het kanaal. Dat is niet elke dag mogelijk wegens waterkwaliteit, maar daaraan moeten we werken.

Elke stad die zichzelf respecteert, ziet water als een van de grootste uitdagingen. Zo kunnen we verder bouwen op voorbeelden van andere steden. Wat kan de VGC hierin doen?

Ik beschouw FLOW niet als een prestigeproject. Het was een experiment om openluchtwemmen op de kaart te zetten. Dat is duidelijk gelukt. We hebben hier opnieuw een debat over open water. De Brusselaars willen absoluut dat dit centraal staat.

De heer Pascal Smet (Vooruit.brussels): Ik was niet van plan om het woord te nemen, maar wil toch 2 zaken benadrukken. Eerst en vooral is het jammer dat in 2009 een regering besliste het openluchtwembadproject, waarvoor al een architectuurwedstrijd was gelanceerd, te annuleren. Hadden we dat niet gedaan, dan hadden we nu al jaren kunnen zwemmen aan het kanaal in Brussel.

Ten tweede herinner ik eraan dat in het Brusselse Parlement zowel de partij van de voorzitter als de mijne resoluties hebben ingediend over kanaalzwemmen en over Abattoir. Alles ligt klaar om te lanceren. We moeten enkel toestemming geven aan de regering.

Wat de stad Brussel betreft was er een project gelanceerd door een schepen, er zou een studie komen die tientallen miljoenen zou kosten, sommigen spraken zelfs van 100 miljoen. Dat geld is er niet, en dus werd beslist dat de stad dit niet met eigen middelen kon bouwen. De stad Brussel en het Gewest hebben dat budget niet.

Ondertussen heeft een private operator, Nordic Urban, aangeboden een openluchtwembad in het kanaal te realiseren, met wellness, met sociale tarieven en met betrokkenheid van de buurt. Dat deden ze ook al in andere Europese steden, met succes. De stad Brussel koos daarom om niet langer met eigen middelen een zwembad te bouwen, maar wel de weg vrij te maken voor dit private initiatief, toegankelijk voor iedereen en met sociaal engagement. Ik wil vermijden dat er onjuiste verhalen blijven circuleren. De waarheid moet verteld worden.

Collegelid Ans Persoons: Ik ben altijd blij dat er zoveel interesse en enthousiasme is voor meer plaatsen om in openlucht te zwemmen in Brussel. Het is frustrerend dat er ondanks die gedeelde ambitie nog geen concrete projecten zijn.

Ik beantwoord eerst de vragen van de heer Benjamin Dalle over openwaterzwemmen. Vanuit Sport Vlaanderen hebben we geen rechtstreekse informatie gekregen. Voor de subsidiëring van projecten in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad komt enkel de VGC in aanmerking. De VGC heeft echter geen publieke waterwegen in eigendom. Het beheer van waterwegen en de controle op waterkwaliteit behoren tot de bevoegdheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

We zullen het subsidiereglement voor tegemoetkoming in de kosten van openwaterzwemlocaties bezorgen aan de gewestelijke partners en potentiële partners uit ons Nederlandstalig netwerk. Wanneer er concrete projecten komen, zullen we bekijken hoe we die kunnen ondersteunen.

Ik herhaal dat de VGC steeds een constructieve partner is geweest. We zullen elk plan rond zwemmen ondersteunen, zoals we dat ook bij FLOW hebben gedaan. Een trekkende rol

kunnen we niet opnemen, maar elke bijdrage om meer Brusselaars te laten zwemmen, ondersteunen we.

Van alle projecten is dat van Abattoir het verst gevorderd, samen met Neerpede, al loopt dat laatste juridisch vast. Ik hoop dat jullie de resolutie die we hebben ingediend zullen steunen, zodat er in de volgende legislatuur eindelijk plekken komen waar men in openlucht kan zwemmen.

De heer Benjamin Dalle (cd&v): Ik had specifiek gevraagd naar Abattoir, omdat er in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest toen geen antwoord op kwam.

Staat u me toe om het een redelijk bizarre situatie te vinden dat de Vooruit-fractie een resolutie indient om te vragen aan een regering waarin ze zelf een van de belangrijkste ministers heeft, om een project uit te voeren waarover allang beslist is. Over Manufakture is beslist in het Brussels Gewest met ondersteuning van de Vlaamse overheid dat het project doorgaat. Uiteraard wordt daar nog verder aan gewerkt, dat lijkt me de evidentie zelf. Maar dat je dan vanuit de meerderheid een resolutie indient om te doen wat je beslist hebt te doen, daar begrijp ik niets van. Maar goed, als het kan helpen, waarom niet? Maar uiteraard zeggen wij: doe daar mee voort, waarom gaat het allemaal zo traag?

Manufakture is een bijzonder duur project. Er zijn ook goedkopere opties. In Aarschot bijvoorbeeld is er recent een nieuwe zwemvijver in het park Schoonhoven geopend met een kostprijs van 1,5 miljoen euro. Dat is veel minder dan Manufakture, dus er zijn wel degelijk andere oplossingen. Ik ben deze zomer naar het Keerdok gegaan in Mechelen en naar het Bonapartedok in Antwerpen. Voor 1 euro of zelfs gratis kun je daar zwemmen. Die worden met heel beperkte kosten uitgebaat, omdat het bestaande zwemplaatsen zijn.

Over de projectoproep vraag ik mij af of jullie niet kunnen bekijken of het mogelijk is om een gebruiksrecht te geven voor de duur van het project, aan bijvoorbeeld vzw Pool is Cool en de VGC, zodat een indiening mogelijk is samen met de gemeente Anderlecht en het Gewest. Als je het zo presenteert aan Sport Vlaanderen, kan het ontvankelijk zijn, omdat je dan een Nederlandstalige organisatie gekoppeld aan de VGC hebt, en die heeft het gebruiksrecht op het stukje kanaal waarover het over. Ik denk dat het zo ontvankelijk kan zijn. Dat is een concrete piste om toch in te tekenen op dat project.

De heer Mathias Vanden Borre (N-VA): Op zich is het niet slecht dat het thema blijft beroeren, want heel veel Brusselaars mankeren dit. Met politieke beloftes koop je helaas veel te weinig in Brussel. Ik snap collega Dalle. We kijken opnieuw naar het volgende aan de horizon. Maar laat ons alsjeblieft eerst focussen op wat er vandaag nog steeds op tafel ligt en nog steeds niet afgerond is: dat is het project Abattoir.

Eerlijk gezegd begrijp ik niet goed waarom het zo lang duurt. Het project gaat al drie legislaturen meer en het is nog niet officieel begonnen. Het project kent eigenlijk nog steeds geen openingsdatum. Er zijn al veel aankondigingen geweest, maar nog veel vragen zijn niet opgelost. En daarom heb ik samen met de Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport een bezoek gepland om meer duidelijkheid te krijgen.

Hoe gaat het nu effectief verder? Waar schort het?

Is het effectief de Brusselse Regering die niet kan of niet wil beslissen? Of zijn er eventueel andere elementen?

We moeten daar echt duidelijkheid over krijgen. Er zijn al veel middelen van de VGC naartoe gegaan. En er moeten er nog bijkomen, ook vanuit Vlaanderen. Maar daarvoor moet er toch eerst duidelijkheid bestaan.

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Het is een beetje semantisch, maar er is een verschil tussen zwemmen in open water, waar de heer Benjamin Dalle naar verwijst, en openluchtzwemmen in zwembaden. Openwaterzwemmen is eigenlijk de normaliteit waarbij iedereen ergens in het water kan springen, wat in Brussel natuurlijk veel moeilijker is. Hier hebben we alleen het kanaal. Ik zal daar ook voor blijven pleiten, omdat daar juist het sociale aspect onwaarschijnlijk hard benadrukt wordt.

Aan de heer Pascal Smet wil ik zeggen dat wij medestanders zijn. Maar het is toch geen *urban myth* dat de privé geld wil verdienen? Je gaat mij niet vertellen dat de privé gewoon maar gaat investeren in Brussel als mecenas.

Het sociale aspect van de hele zaak is belangrijk. Het project van het Becobad was meer dan een zwembad, het ging ook om de ruimte errond. Dat was dus een heel groot project rond stadsontwikkeling, dat veel verder ging dan enkel het zwembad. Daarover moet je intellectueel eerlijk zijn. Becobad is een plek die mensen samen kan brengen, intergenerationeel, intercultureel. Dat is echt van belang voor Brussel. En dat wou ik eventjes meegeven. Het laatste waar onze jeugd nu van zit te dromen, is een wellness.

Collegelid Ans Persoons: Ik wil graag nog wat duidelijkheid verschaffen. Er is inderdaad een verschil. Openwaterzwemmen kan alleen in samenwerking met Leefmilieu Brussel, dat waakt over de kwaliteit van het water. Doordat we zelf geen bevoegdheid hebben op die waterwegen of het checken van de waterkwaliteit, kunnen we dat niet doen zonder hen.

De oproep die Vlaanderen heeft gelanceerd, is zeer interessant. We zullen die aan Leefmilieu Brussel bezorgen en ook aan partners als Pool is Cool om te kijken of er mogelijkheden zijn om op bepaalde plekken dergelijke projecten uit te werken.

Elk project rond openwaterzwemmen, met Leefmilieu Brussel, met Pool is Cool of met een andere partner, zullen wij absoluut steunen en begeleiden om eventueel in te dienen bij Vlaanderen. Al die projecten zullen we delen, maar de bevoegdheden van de VGC om dat alleen te doen zijn zeer beperkt. Dus dat moet sowieso gebeuren in samenwerking met andere partners.

Waarom dient de Vooruit-fractie een resolutie in? We zijn een regering in lopende zaken, dus we kunnen die DBFMO-contracten (Design, Build, Finance, Maintain & Operate) niet lanceren. Het hele gunningsdossier staat klaar, maar we moeten een opdracht krijgen van het parlement om dat in lopende zaken te kunnen doen.

Ik heb onlangs een toelichting gegeven aan Vlaams minister Cielte van Achter om over hoever we staan, wat er al gebeurd is en wanneer we het dossier zullen indienen bij Sport Vlaanderen.

Dus alles staat klaar, het voorbereidende werk is gedaan, maar de Brusselse Regering in lopende zaken kan die beslissing nu niet nemen. Vandaar de resolutie.

Ik ben een heel grote voorstander van het Becoproject. Ik vind het zeer jammer dat dat de afgelopen jaren is blijven liggen bij de stad Brussel, het is nooit heel concreet geworden. We zijn ook niet *d'office* tegen een samenwerking met de privé. De privé kan helpen, maar tegelijk is het ook belangrijk dat zwemmen voor iedereen toegankelijk is: we moeten dus afspraken maken met een potentiële privépartner over de toegankelijkheid van de tickets voor bepaalde groepen, maar dat kan perfect. Elk project, of het nu privé of publiek is, of van een vzw of een andere organisatie, rond zwemmen in open lucht of open water zullen we ondersteunen.

De heer Benjamin Dalle (cd&v): Het is prima dat de DBFMO voor Manufakture klaarstaat. Maar als u een mandaat vraagt om dat uit te voeren, zouden we best wel een kopie ontvangen. Kunt u die bezorgen?

Wat de projectoproep van Sport Vlaanderen betreft, zou ik u echt willen aanmoedigen om te bekijken of de VGC die niet samen met andere partners kan indienen.

U hebt gezegd dat wij geen waterwegen hebben, en dat klopt uiteraard. Maar als je kunt aantonen aan de Vlaamse administratie dat je een duurzaam gebruiksrecht hebt met de VGC, samen met Pool is Cool bijvoorbeeld, dan ben ik ervan overtuigd dat het wel mogelijk is. Ik ben bang, zeker in lopende zaken, dat het er niet van gaat komen, als u verwijst naar Leefmilieu Brussel, naar gewestelijke diensten, Anderlecht enzovoort.

Mijn concrete oproep is dus: bekijk of het mogelijk om samen met Pool is Cool de vraag in te dienen zodat die Vlaamse middelen effectief ook in Brussel kunnen aangewend worden. Het zou de eerste keer zijn dat dat op die manier gebeurt.

- *Het incident is gesloten.*

- *De vergadering wordt om 11.06 uur gesloten.*

- *De Raad gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.*

BIJLAGEN

Schriftelijke vragen – Indiening

Er werden schriftelijke vragen ingediend door de heer Ilyas Mouani en mevrouw Celia Groothedde.

TREFWOORDENREGISTER

Achteruitgang in het taalbeleid, pedagogisch klimaat en de schoolidentiteit van de Brusselse Nederlandstalige basisscholen, blz.

Benoeming Bureau, blz.

Evaluatie van de door de VGC ondersteunde zomerkampen 2025, blz.

Mededelingen, blz.

Opening gewone zitting 2025-2026, blz.

Openwaterzwemmen in Brussel, blz.

Lerarentekort, blz.

Samengevoegde vragen om uitleg

Zie - Lerarentekort

Toespraak voorzitter, blz. 3

Vragen om uitleg

- Zie** - Achteruitgang in het taalbeleid, pedagogisch klimaat en de schoolidentiteit van de Brusselse Nederlandstalige basisscholen
- Evaluatie van de door de VGC ondersteunde zomerkampen 2025
- Openwaterzwemmen in Brussel